

Komparace daňového zatížení fyzických osob v České republice a na Ukrajině

Maryna Didenko

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav podnikové ekonomiky

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Maryna Didenko**
Osobní číslo: **M21132**
Studijní program: **B0413A050024 Ekonomika a management**
Specializace: **Ekonomika a management podniku**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Komparace daňového zatížení fyzických osob v České republice a na Ukrajině**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické poznatky o daňových systémech a dani z příjmů fyzických osob v České republice a na Ukrajině.

II. Praktická část

- Na základě modelových příkladů proveďte analýzu daňového zatížení fyzických osob v České republice a na Ukrajině.
- Zhodnoťte dosažené výsledky analýzy.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ALVARADO, Mery. *European tax handbook 2024. Global tax series*. Amsterdam, The Netherlands: IBFD Publications, 2024. ISBN 9789087228774.
ANDRUSHCHENKO, Viktor. *Podatkova systema*. Kyiv: Centr uchboviii literatury, 2015. ISBN 978-617-673-390-4.
HNÁTEK, Miloslav. *Zcela legální daňové triky 2025: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory: více vědět, více získat*. 9. vydání. Praha: Grada, 2025. ISBN 978-80-908801-53.
NOVÁKOVÁ, Lenka a KRÁLOVÁ, Daniela. *Daň z příjmů fyzických osob v mezinárodním kontextu*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2024. ISBN 978-80-7676-809-3.
VANČUROVÁ, Alena a ŽÍDKOVÁ, Hana. *Daňový systém ČR 2024*. Praha: Wolters Kluwer, 2024. ISBN 978-80-7676-992-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavlína Kirschnerová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2025**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. května 2025**

L.S.

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je komparace daňového zatížení fyzických osob v České republice a na Ukrajině se zaměřením na daň z příjmů. Práce je rozdělena na dvě části. První část je teoretická, ve které se provádí literární rešerše zaměřená na přehled daňových systémů obou států a na způsoby zdanění příjmů fyzických osob. Praktická část se věnuje srovnání daňových systémů ve vybraných zemích. Na modelových příkladech je znázorněno daňové zatížení poplatníků v České republice a na Ukrajině. V závěru jsou shrnutí dosažených výsledků a závěrečná doporučení.

Klíčová slova: daňový systém, daň z příjmů, daňové zatížení, Česká republika, Ukrajina

ABSTRACT

The aim of the bachelor thesis is to compare the tax burden on individuals in the Czech Republic and Ukraine with a focus on income tax. The thesis is divided into two parts. The first part is theoretical, in which a literature search is carried out, focusing on an overview of the tax systems of both countries and the ways of taxation of personal income. The practical part is devoted to a comparison of the tax systems in the selected countries. Model examples are used to illustrate the tax burden on taxpayers in the Czech Republic and Ukraine. Finally, there are a summary of the achieved results and final recommendations.

Keywords: tax system, income tax, tax burden, Czech Republic, Ukraine

Ráda bych poděkovala vedoucí své bakalářské práce, paní Ing. Pavlíně Kirschnerové, Ph.D., za cenné rady a odborné vedení během zpracování práce. Poděkování patří také mé rodině a přátelům za jejich podporu.

OBSAH

OBSAH	9
ÚVOD.....	13
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	14
I.....	15
TEORETICKÁ ČÁST.....	15
1 ZÁKLADNÍ DAŇOVÉ POJMY	16
1.1 DEFINICE DANĚ	16
1.2 FUNKCE DANĚ.....	16
1.2.1 ALOKAČNÍ FUNKCE	16
1.2.2 REDISTRIBUČNÍ FUNKCE.....	16
1.2.3 STABILIZAČNÍ FUNKCE	17
1.3 KONSTRUKČNÍ PRVKY DANĚ	17
1.3.1 DAŇOVÝ SUBJEKT	17
1.3.2 PŘEDMĚT DANĚ	18
1.3.3 ZÁKLAD DANĚ.....	18
1.3.4 ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ.....	18
1.3.5 SLEVY NA DANI	18
2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY.....	19
2.1 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY.....	19
2.2 PŘÍMÉ DANĚ	19
2.2.1 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	19
2.2.2 DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB.....	19
2.2.3 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ	20
2.2.4 SILNIČNÍ DAŇ	20
2.2.5 DAŇ Z HAZARDNÍCH HER.....	20
2.3 NEPŘÍMÉ DANĚ.....	20
2.3.1 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	20
2.3.2 SPOTŘEBNÍ DAŇ	21
2.3.3 EKOLOGICKÁ DAŇ.....	22
2.3.4 SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	22
2.3.5 SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	22
2.3.6 ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	22

3	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICE	24
3.1	POPLATNÍCI DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	24
3.2	PŘEDMĚT DANĚ	24
3.3	ZÁKLAD DANĚ.....	24
3.3.1	PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	24
3.3.2	PŘÍJMY ZE SAMOSTATNÉ ČINNOSTI	25
3.3.3	PŘÍJMY Z KAPITÁLOVÉHO MAJETKU	27
3.3.4	PŘÍJMY Z NÁJMU	27
3.3.5	OSTATNÍ PŘÍJMY	28
3.4	OSVOBOZENÍ OD DANĚ	28
3.5	SAZBA A VÝPOČET DANĚ	28
3.5.1	POLOŽKY SNIŽUJÍCÍ ZÁKLAD DANĚ	29
3.5.2	SLEVY NA DANI	30
3.5.3	DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ	31
4	DAŇOVÝ SYSTÉM UKRAJINY	32
4.1	DAŇOVÝ SYSTÉM UKRAJINY	32
4.2	PŘÍMÉ DANĚ.....	32
4.2.1	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	32
4.2.2	DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB	32
4.2.3	MAJETKOVÁ DAŇ	33
4.3	NEPŘÍMÉ DANĚ.....	33
4.3.1	DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	33
4.3.2	SPOTŘEBNÍ DAŇ.....	34
4.3.3	EKOLOGICKÁ DAŇ	34
4.4	POVINNÉ ODVODY	34
4.4.1	JEDNOTNÝ SOCIÁLNÍ ODVOD NA POVINNÉ STÁTNÍ SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ.....	34
4.4.2	VOJENSKÝ PŘÍSPĚVEK	35
5	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB NA UKRAJINĚ	36
5.1	POPLATNÍCI DANĚ.....	36
5.2	PŘEDMĚT DANĚ.....	36
5.3	ZÁKLAD DANĚ.....	36
5.3.1	PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTÍ	37
5.3.2	PŘÍJMY ZE SAMOSTATNÉ ČINNOSTI	37
5.3.3	PŘÍJMY Z INVESTIC	38
5.3.4	OSTATNÍ PŘÍJMY	38

5.4 OSVOBOZENÍ OD DANĚ.....	39
5.5 SAZBY A VÝPOČET DANĚ.....	39
5.5.1 POLOŽKY SNIŽUJÍCÍ ZÁKLAD DANĚ.....	40
5.5.2 DAŇOVÉ SOCIÁLNÍ ZVÝHODNĚNÍ.....	41
II	42
PRAKTICKÁ ČÁST	42
6 SROVNÁNÍ DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ V ČESKÉ REPUBLICE A NA UKRAJINĚ	43
6.1 PŘÍMÉ DANĚ	43
6.1.1 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	43
6.1.2 DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB	44
6.1.3 MAJETKOVÁ DAŇ	44
6.2 NEPŘÍMÉ DANĚ.....	44
6.2.1 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	44
6.2.2 SPOTŘEBNÍ DAŇ	45
6.2.3 EKOLOGICKÁ DAŇ	45
6.3 POVINNÉ ODVODY.....	45
7 KOMPARACE DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE A NA UKRAJINĚ	47
7.1 KOMPARACE ZÁKLADU DANĚ	47
7.2 KOMPARACE DAŇOVÝCH ÚLEV.....	47
7.2.1 DAŇOVÉ ÚLEVY SNIŽUJÍCÍ ZÁKLAD DANĚ	47
7.2.2 DAŇOVÉ ÚLEVY SNIŽUJÍCÍ PŘÍMO VYPOČTENOU DAŇ	49
7.3 KOMPARACE SAZEB DANĚ.....	49
7.4 KOMPARACE VÝPOČTU DANĚ	49
7.5 SHRUTÍ.....	51
8 ANALÝZA ROZDÍLŮ DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE A NA UKRAJINĚ NA MODELOVÝCH PŘÍKLADECH	52
8.1 POPLATNÍK S PŘÍJMY VE VÝŠI MINIMÁLNÍ MZDY	52
8.1.1 KOMPARACE PODLE ČESKÉ MINIMÁLNÍ MZDY	54
8.1.2 KOMPARACE PODLE UKRAJINSKÉ MINIMÁLNÍ MZDY.....	54
8.2 POPLATNÍK S PŘÍJMY VE VÝŠI PRŮMĚRNÉ MZDY	55
8.2.1 KOMPARACE PODLE ČESKÉ PRŮMĚRNÉ MZDY	57
8.2.2 KOMPARACE PODLE UKRAJINSKÉ PRŮMĚRNÉ MZDY	57
8.3 POPLATNÍK S PŘÍJMY VE VÝŠI 5NÁSOBKU PRŮMĚRNÉ MZDY	58

8.3.1	KOMPARACE PODLE 5NÁSOBKU ČESKÉ PRŮMĚRNÉ MZDY.....	59
8.3.2	KOMPARACE PODLE 5NÁSOBKU UKRAJINSKÉ PRŮMĚRNÉ MZDY	60
9	ZHODNOCENÍ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ A ZÁVĚREČNÁ	
	DOPORUČENÍ	62
9.1	ZHODNOCENÍ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ	62
9.2	ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ.....	63
	ZÁVĚR.....	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
	SEZNAM GRAFŮ	71
	SEZNAM TABULEK.....	72
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	73

ÚVOD

Česká republika je členským státem Evropské unie se stabilním daňovým systémem, který prošel postupnou harmonizací s evropskou legislativou. Naproti tomu Ukrajina není členem EU, ale usiluje o členství a postupně přizpůsobuje své právní a daňové předpisy evropským standardům.

Zdanění příjmů fyzických osob je důležitou součástí každého daňového systému a zásadním prvkem rozpočtové politiky země. Daňové zatížení přímo ovlivňuje disponibilní příjem obyvatelstva, jeho motivaci k práci, podnikání a je důležitým ukazatelem hospodářské politiky země.

Tato práce je rozdělena do teoretické a praktické části. Teoretická část začíná stručným vysvětlením základních daňových pojmů. Následně představuje daňové systémy České republiky a Ukrajiny a zvláštní pozornost je zaměřena na daň z příjmů fyzických osob v obou zemích. Praktická část začíná srovnáním daňových systémů a samostatná kapitola je věnována komparaci zdanění příjmů ze závislé činnosti v České republice a na Ukrajině. Na modelových příkladech je pak analyzován a vysvětlen způsob výpočtu daňové povinnosti a celkového daňového zatížení u vybraných poplatníků. A tuto bakalářskou práci uzavírá zhodnocení dosažených výsledků.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je komparace daňového zatížení českého a ukrajinského poplatníka se zaměřením na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti. Dílčími cíli jsou srovnání daňových systémů České republiky a Ukrajiny a komparace zdanění příjmu fyzických osob v České republice a na Ukrajině.

Pro teoretickou část práce byla použita metoda literární rešerše, která zahrnovala analýzu literárních a elektronických zdrojů, relevantních zákonů a odborných článků. Teoretická část zároveň slouží jako východisko pro praktickou část práce.

Praktická část vychází z poznatků získaných v teoretické části. V úvodních kapitolách je za použití metody komparace provedeno srovnání daňových systémů České republiky a Ukrajiny a zdanění příjmů ze závislé činnosti v obou zemích. Následně jsou pomocí modelových příkladů analyzovány rozdíly ve způsobu výpočtu daňové povinnosti a v celkové výši daňového zatížení. Tyto rozdíly jsou dále vyhodnoceny a slouží jako základ pro závěrečné zhodnocení a doporučení.

I

TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ DAŇOVÉ POJMY

Tato kapitola poskytuje přehled nejdůležitějších pojmů souvisejících s daněmi, které jsou nezbytné pro pochopení fungování daňového systému.

1.1 Definice daně

V odborné literatuře existuje široké spektrum definic pojmu daň, avšak obecně je možné ji vymezit jako zákonem stanovenou povinnou platbu do veřejného rozpočtu, jejímž primárním účelem je zabezpečení finančních prostředků pro fungování státu a veřejného sektoru. (Nováková a Králová, 2024)

Mezi klíčové charakteristiky daní patří jejich neúčelovost a neekvivalentnost. Neúčelovost daně spočívá v tom, že výnos z konkrétní daně není přímo určen na financování specifického vládního projektu, ale je zahrnut do celkových příjmů veřejných rozpočtů. Z těchto prostředků jsou následně hrazeny různé veřejné výdaje podle aktuálních potřeb státu. Neekvivalentnost znamená, že plátce daně nemá právní nárok na přímou protihodnotu ze strany státu. (Kubátová, 2018)

1.2 Funkce daně

Daně plní tři základní funkce: alokační, redistribuční a stabilizační, které zásadním způsobem ovlivňují ekonomiku a veřejné finance. (Kubátová, 2018)

1.2.1 Alokační funkce

Alokační funkce daní se zaměřuje na efektivní rozdělení veřejných výdajů a hledání rovnováhy mezi financováním veřejných a soukromých potřeb. Stát k naplňování svých cílů potřebuje určité finanční zdroje a zasahuje do ekonomiky, avšak nadměrné rozšiřování veřejného sektoru by mohlo vést k neefektivnímu využívání prostředků, které by mohly být alokovány efektivněji a s nižšími náklady prostřednictvím tržních mechanismů. (Nováková a Králová, 2024)

1.2.2 Redistribuční funkce

Redistribuční funkce daní vychází z předpokladu, že rozdělování příjmů, které je určováno pouze tržními mechanismy, nemusí vždy odpovídat společenským očekáváním, i když je ekonomicky efektivní. Daně slouží jako účinný nástroj ke snižování příjmové nerovnosti tím, že bohatším jedincům ukládají vyšší daňové zatížení, a tím umožňují státu podporovat

skupiny s nižšími příjmy prostřednictvím finančních transferů. Podobný princip lze aplikovat i na podnikatelské subjekty. (Vančurová a Zídková, 2024)

1.2.3 Stabilizační funkce

Stabilizační funkce daní se zaměřuje na zmírňování hospodářských výkyvů s cílem zajistit udržitelnost zaměstnanosti a cenovou stabilitu. Tato role fiskální politiky je předmětem odborných diskusí, přičemž někteří kritici argumentují, že snahy o stabilizaci mohou naopak přispívat k ekonomické nestabilitě. Přesto však nelze popřít, že daňový systém má významný vliv na makroekonomické ukazatele, a to bez ohledu na konkrétní dopady jednotlivých opatření. (Kubátová, 2018)

1.3 Konstrukční prvky daně

Základními konstrukčními prvky, které určují rozsah zdanění jednotlivých subjektů, jsou: daňový subjekt, předmět daně, osvobození od daně, základ daně, zdaňovací období, odpočty od základu daně, sazba daně, slevy na dani. Ačkoli existuje řada dalších konstrukčních prvků, tři z nich jsou pro existenci jakékoli daně zásadní. Je nutné definovat daňový subjekt, stanovit základ daně odvozený od daňového objektu a určit nominální sazbu daně. (Vančurová a Zídková, 2024)

1.3.1 Daňový subjekt

„Daňový subjekt je osoba podle zákona povinná strpět, odvádět nebo platit daň“. Z pohledu daňové struktury a platebních předpisů se daňové subjekty rozlišují na poplatníky a plátce. Ačkoli je tato klasifikace právně jasně vymezena, ne zcela odpovídá teoretickému pojetí těchto termínů. (Vančurová a Zídková, 2024, s. 6)

„Za poplatníka je považován takový daňový subjekt, jehož příjem, majetek nebo činnost je podrobena dani“ (Nováková a Králová, 2024, s. 14). V rámci ekonomické teorie je poplatník chápán jako subjekt, který v konečném důsledku nese daňovou zátěž, zaznamenává pokles příjmů v důsledku zdanění nebo je nucen omezit svou spotřebu v důsledku daňového zatížení. (Vančurová a Zídková, 2024)

V daňové teorii je plátce daně definován jako daňový subjekt, který má zákonnou povinnost daň vypočítat, vybrat ji od jiných subjektů nebo ji srazit od jiných plátců daně a odvést ji do veřejného rozpočtu ve stanoveném termínu. Současně nese finanční odpovědnost za řádné uhrazení daně. (Nováková a Králová, 2024)

1.3.2 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou veškeré formy příjmů, které přinášejí poplatníkovi ekonomický prospěch, a to bez ohledu na jejich způsob poskytnutí, ať už v peněžní podobě, naturálních dávkách či jiných hodnotách. (Vančurová, 2021)

1.3.3 Základ daně

Daňový základ lze definovat jako hodnotové či množstevní vyjádření předmětu daně, upravené v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními, které slouží jako podklad pro výpočet daňové povinnosti. (Vančurová a Zídková, 2024)

1.3.4 Zdaňovací období

Zdaňovací období označuje časový úsek, za který se určuje a odvádí daňová povinnost v souladu s platnými daňovými předpisy. Délka tohoto období se liší v závislosti na konkrétním druhu daně. Například u daně z příjmů fyzických osob je zdaňovacím obdobím kalendářní rok, zatímco u daně z přidané hodnoty (DPH) to může být měsíc nebo čtvrtletí. Některé daně však nejsou vázány na pevně stanovené období a hradí se jednorázově, jako je tomu například u daně z nabytí nemovitosti či poplatku za registraci vozidla. (Eurofiscalis, 2024)

1.3.5 Slevy na dani

Daňové slevy slouží jako nástroj daňové politiky, který umožňuje daňovým poplatníkům přímo snížit jejich konečnou daňovou povinnost. Jejich hlavním cílem je obvykle zohlednit sociální, ekonomické nebo zdravotní podmínky daňového poplatníka v rámci daňového systému. (Fabianová, 2025)

2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

Tato kapitola se zaměřuje na charakteristiku daňového systému České republiky a podrobně analyzuje jednotlivé typy daní, které tvoří jeho strukturu.

2.1 Daňový systém České republiky

Daňový systém České republiky je tvořen soustavou přímých a nepřímých daní, které společně financují veřejné rozpočty a jsou spravovány Finanční správou ČR. Základní rámec daňového systému vymezuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, a jednotlivé druhy daní jsou upraveny samostatnými daňovými zákony, například zákonem o daních z příjmů, zákonem o DPH nebo zákonem o dani z nemovitých věcí. (Finfo ve škole, 2025)

2.2 Přímé daně

Přímé daně jsou vybírány přímo od daňových subjektů na základě jejich příjmů nebo majetku. Dělí se na daně z příjmů, kam patří daň z příjmů fyzických i právnických osob, a na majetkové daně, mezi něž se řadí silniční daň a daň z nemovitých věcí. Daň z hazardních her spadá mezi ostatní přímé daně. (Krajňák, 2024)

2.2.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob představuje komplexní formu zdanění, která se vztahuje na veškeré příjmy jednotlivců. Její role spočívá nejen v přerozdělování finančních prostředků od ekonomicky silnějších jedinců k těm, kteří jsou na ně odkázáni, ale zároveň slouží jako nástroj ovlivňující chování daňových poplatníků. (Vančurová a Zídková, 2024)

2.2.2 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob představuje základní součást daňového systému a vztahuje se na všechny právnické osoby, které dosahují zdanitelných příjmů. Tato povinnost se týká jak podnikatelských subjektů, například společností s ručením omezeným či akciových společností, tak i některých neziskových organizací, pokud naplňují podmínky stanovené zákonem. Sazba daně činí 21 % a je aplikována na základ daně za celé zdaňovací období, kterým může být kalendářní nebo hospodářský rok. (Seyfor a.s., 2025)

2.2.3 Daň z nemovitých věcí

V České republice představuje daň z nemovitých věcí jedinou formu majetkového zdanění. Tato daň se skládá z daně z pozemků a daně ze staveb a jednotek. (Vančurová a Zídková, 2024)

Pozemková daň se vztahuje na zemědělskou půdu, zastavěné i ostatní druhy pozemků. Daňový základ tvoří výměra pozemku v m² přičemž u zemědělské půdy se upravuje koeficientem, který zohledňuje hodnotu pozemku. Sazby jsou pevně stanovené a odlišují se podle charakteru pozemku, u zemědělské půdy jsou navíc rozlišeny i lineárně. U daně ze staveb a jednotek je základem skutečně zastavěná plocha v m². Sazba je rovněž pevná, závisí na typu nemovitosti a zvyšuje se podle počtu nadzemních podlaží. (Vančurová a Zídková, 2024)

2.2.4 Silniční daň

V České republice podléhají silniční dani nákladní vozidla s celkovou hmotností vyšší než 12 tun a jejich přívěsy. Základ daně je vyjádřen ve fyzických jednotkách a jeho výpočet se liší podle typu vozidla. U nákladních vozidel je stanoven na základě maximální povolené hmotnosti v tunách a počtu náprav. V případě tahačů se určuje podle nejvyšší povolené hmotnosti jízdní soupravy v tunách a počtu náprav. U tažených vozidel se vychází výhradně z nejvyšší povolené hmotnosti v tunách, přičemž počet náprav není zohledněn. (Vančurová a Zídková, 2024)

2.2.5 Daň z hazardních her

Zdanění hazardních her v České republice spadá pod zákon o hazardních hrách a zákon o dani z hazardních her. Daňová povinnost se vztahuje nejen na oficiálně licencované provozovatele hazardních her, ale i na ty, kteří provozují nepovolené hazardní hry, jako jsou loterie, sázky a technické hry. Kromě toho podléhají zdanění jak ohlašovatelé hazardních her, tak fyzické osoby nebo organizace provozující tomboly a malé turnaje bez ohlášení. (FakturaOnline, 2024)

2.3 Nepřímé daně

2.3.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (DPH) je formou nepřímého zdanění, která se vztahuje na dodávky zboží a služeb v rámci Evropské unie. Daňovou povinnost nese dodavatel, ačkoli náklady na

ni jsou přeneseny na konečného spotřebitele. Výběr této daně probíhá postupně během různých etap výroby a distribuce. (Ministerstvo financí, 2024)

Standardní sazba činí 21 %, zatímco snížená sazba ve výši 12 % se vztahuje na vybrané zboží a služby nezbytné pro domácnosti s nižšími příjmy. Tento mechanismus má za úkol zmírnit regresivní dopad DPH na sociálně slabší skupiny obyvatel. (Vančurová a Zídková, 2024)

U DPH je nezbytné rozlišovat plátce a poplatníka. Poplatník je ten, kdo ve výsledku nese daňovou zátěž, například zákazník. Plátce je subjekt, který tuto daň následně odvádí do státního rozpočtu, obvykle prodejce. (Krajňák, 2024)

Zákon o DPH prošel novelizací, která změnila pravidla registrace plátců DPH. Od 1. ledna 2025 se bude obrat posuzovat vždy za celý kalendářní rok. Byly stanoveny dvě úrovně obratu: 2 000 000 Kč a 2 536 500 Kč. Pokud obchodník dosáhne obratu přes 2 miliony Kč, ale nepřesáhne 2 536 500 Kč, musí se registrovat k DPH do 10 dnů od překročení této částky, přičemž plátcem se stane od 1. ledna následujícího roku. Pokud však překročí částku 2 536 500 Kč, povinnost odvádět DPH mu vzniká ihned, konkrétně druhý den po překročení tohoto limitu, přičemž registraci je nutné dokončit do 10 dnů zpětně. (Seyfor a.s., 2025)

2.3.2 Spotřební daň

Spotřební daň je jedním z nástrojů nepřímého zdanění, jehož cílem je stabilizovat či navýšit příjmy státního rozpočtu, zasahovat do cenového vývoje na trhu a regulovat spotřebu vybraných výrobků. Významně přispívá k financování veřejných výdajů. (Kurzy.cz, 2025)

Spotřební daň se vztahuje na specifické komodity, mezi něž patří minerální oleje, alkohol, pivo, víno, meziprodukty a tabákové výrobky. V České republice je největší část výnosu ze spotřebních daní tvořena daní z minerálních olejů, která přesahuje 50 % celkového inkasa. Hned za ní následuje daň z tabákových výrobků jako druhý nejvýznamnější zdroj příjmů. (Vančurová a Zídková, 2024)

Mezi vznikem povinnosti k odvodu spotřební daně a jejím skutečným zaplacením existuje zásadní rozdíl. Zatímco ve většině případů podléhají výrobky spotřební dani již při jejich výrobě nebo dovozu do EU, některé mohou využívat podmíněné osvobození, což znamená, že daň je splatná až při jejich uvedení do oběhu ke spotřebě. (Your Europe, 2025)

2.3.3 Ekologická daň

Ekologické daně lze rozdělit do tří skupin podle toho, na jaký předmět se vztahují. První skupina zahrnuje daň ze zemního plynu a vybraných dalších plynů, druhá se týká zdanění pevných paliv, jako jsou uhlí, brikety, hnědé uhlí či koks, a třetí skupina se zaměřuje na spotřebu elektřiny. Podrobnosti o základu daně a sazbách jsou stanoveny v zákoně č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. (Kartusová, 2019)

2.3.4 Sociální a zdravotní pojištění

Sociální a zdravotní pojištění jsou povinné odvody, které musí hradit zaměstnanci, zaměstnavatelé a osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ). Tabulka č.1 znázorňuje sazby povinných příspěvků na sociální a zdravotní pojištění. V případě zaměstnanců se příspěvky strhávají z jejich hrubé mzdy, přičemž zaměstnanec i zaměstnavatel se na jejich placení podílejí společně. Osoby samostatně výdělečně činné si však odvody určují podle výše svých příjmů, přičemž sociální pojištění je stanoveno na 55 % jejich zisku a zdravotní pojištění na 50 %. (Hnátek, 2025)

Tabulka 1 Sazby povinného pojistného

	zaměstnanec	zaměstnavatel	OSVČ
Sociální pojištění	7,1 %	24,8 %	29,2 % příp. 2,7 % dobrovolná účast na nemocenském pojištění
Zdravotní pojištění	4,5 %	9 %	13,5 %

(zdroj: Hnátek, 2025)

2.3.5 Sociální pojištění

Sociální pojištění zahrnují tři odvody: nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvky na státní politiku zaměstnanosti. Všechny tři jsou povinné pro zaměstnance a zaměstnavatelé, zatímco pro OSVČ účast na nemocenském pojištění je dobrovolná. (Česká správa sociálního zabezpečení)

2.3.6 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění slouží k pokrytí nákladů na lékařskou péči za účelem udržení nebo zlepšení zdraví a zmírnění utrpení prostřednictvím zdravotních služeb. Zdravotní pojištění v

Česku upravuje zejména zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a souvisejících změnách dalších předpisů. Vybrané příspěvky jsou přerozdělovány mezi jednotlivé nestátní zdravotní pojišťovny, které je spravují ve svých pojistných fondech. U vybraných skupin obyvatel, jako jsou důchodci, studenti nebo nezaopatřené děti, hradí zdravotní pojištění stát. (Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2018)

3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICE

Tato kapitola poskytuje přehled právní úpravy daně z příjmů fyzických osob v České republice a jejího postavení v rámci daňového systému.

3.1 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob se dělí do dvou kategorií, a to na daňové rezidenty a daňové nerezidenty České republiky. Daňovým rezidentem se rozumí fyzická osoba, která má na území České republiky trvalé bydliště nebo se zde obvykle zdržuje po dobu nejméně 183 dnů v příslušném kalendářním roce. Daňoví rezidenti podléhají neomezené daňové povinnosti, což znamená, že jsou povinni odvádět daň z příjmů pocházejících jak z tuzemských, tak i zahraničních zdrojů. (Macháček, 2021)

Daňový nerezident má daňovou povinnost vázanou pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, jak je výslovně uvedeno v § 22 zákona o daních z příjmů. Avšak fyzická osoba, která pobývá na území České republiky z důvodu studia nebo léčení, je považována za daňového nerezidenta, a to nezávisle na délce svého pobytu v zemi. (Nováková a Králová, 2024)

3.2 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob podle §3 odst. 1 ZDP jsou: příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy. (Česko, 1992)

3.3 Základ daně

Základ daně je rozdíl mezi celkovými příjmy poplatníka a výdaji, které byly prokazatelně vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. V případě, že poplatník během jednoho zdaňovacího období dosahuje více druhů příjmů podle § 6 až 10 zákona o daních z příjmů, stanovuje se celkový základ daně jako souhrn jednotlivých dílčích základů daně. (Česko, 1992) Dílčí základ daně je tvořen každým druhem příjmu, který odpovídá dílčímu zisku z tohoto zdroje. (Hnátek, 2025)

3.3.1 Příjmy ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti zahrnují veškeré odměny, které zaměstnavatel poskytuje svým pracovníkům jako kompenzaci za vykonanou práci. Definice zaměstnance a zaměstnavatele

jsou uvedeny v § 6 odst. 2 zákona o daních z příjmů, kde je poplatník dosahující příjmů ze závislé činnosti označen jako zaměstnanec a subjekt vyplácející příjmy je uznán jako zaměstnavatel. Základem daně je výše hrubého měsíčního příjmu (Nováková a Králová, 2024)

Za příjem ze závislé činnosti také považují i funkční požitky plynoucí z výkonu veřejných či soukromých funkcí, například odměny poslanců, členů vlády, statutárních orgánů nebo pokladníků sdružení. Dále mezi příjmy ze závislé činnosti patří podíly na zisku společníků společností s ručením omezeným za výkon práce pro společnost, stejně jako příjmy komanditistů a členů družstev. Rovněž sem spadají odměny členů orgánů právnických osob a likvidátorů. (Vančurová a Zídková, 2024) Do této kategorie příjmů se řadí i náhrady příjmů vyplácené v souvislosti s existujícím, minulým nebo budoucím pracovněprávním vztahem, a to bez ohledu na to, zda je plátcem daně zaměstnavatel, u něhož poplatník činnost vykonává, nebo jiný subjekt. Typickými příklady jsou finanční plnění vyplácené po ukončení pracovního poměru nebo motivační příspěvky budoucím zaměstnancům. (Pfeilerová a Srněnská, 2024)

3.3.2 Příjmy ze samostatné činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti jsou příjmy z činností, které podnikatel vykonává pod vlastním jménem a pro vlastní finanční prospěch. Příjmy ze samostatné činnosti jsou upraveny v § 7 ZDP. (Vančurová a Zídková, 2024) Pro účely zdanění je nezbytné, aby při přiznávání tohoto druhu příjmu bylo přesně určeno druh podnikání a povahu ostatních samostatně výdělečných činností. (Hnátek, 2025)

Pro účely daně z příjmů se za zdanitelný příjem ze samostatné činnosti považují jak peněžní, tak nepeněžní příjmy pocházející z těchto činností:

- Podnikání jako osoba samostatně výdělečně činná
- Zemědělská činnost, lesní hospodářství a vodní hospodářství
- Profese regulované zvláštními předpisy, například znalecká činnost či tlumočnictví
- Pronájem nebo prodej majetku určeného k podnikatelským účelům
- Obchodování s cennými papíry evidovanými jako součást podnikatelského majetku

- Podíly na zisku vyplácené společníkům společností s ručením omezeným nebo komanditních společností
- Odborné činnosti vykonávané samostatně, které nejsou klasifikovány jako podnikání nebo živnost
- Příjmy z licenčních poplatků (Konečná, 2018)

Příjmy autorů za články a jiné příspěvky zveřejněné v českých médiích podléhají srážkové dani se speciální sazbou, jestliže celková částka za kalendářní měsíc nepřesáhne 10 000 Kč. (Česko, 1992)

Fyzická osoba má při zdaňování příjmů z podnikatelské činnosti možnost zvolit si jednu ze tří metod stanovení základu daně: využít paušální daně, uplatnění paušálních výdajů nebo evidovat skutečné výdaje. Na paušální daň mají nárok OSVČ, jejichž roční příjmy z podnikání nepřesáhnou 2 miliony Kč, pokud nejsou plátcí DPH, nemají příjmy ze závislé činnosti a nejsou v insolvenčním řízení. Paušální daň je rozdělena do tří pásem podle výše příjmů: 1 milion Kč, 1,5 milionu Kč a 2 miliony Kč. Poplatníci si zvolí příslušné pásmo a v průběhu roku platí paušální zálohy na daň, které pokrývají nejen daň z příjmů, ale i odvody na sociální a zdravotní pojištění. (Hnátek, 2025) Pro rok 2025 jsou stanoveny nové měsíční zálohy na paušální daň. V prvním pásmu, činí celková měsíční záloha 8 716 Kč. V druhém pásmu je ve výši 16 745 Kč. Ve třetím pásmu, celková měsíční záloha dosahuje 27 139 Kč. (Madle, 2024)

Paušální výdaje představují běžně využívanou metodu stanovení daňového základu pro OSVČ, jejichž skutečné náklady na podnikatelskou činnost nepřesahují stanovené procentuální limity. Tento způsob uplatňování výdajů může být rovněž výhodný pro podnikatele s mírně vyššími náklady, kteří preferují administrativně méně náročný daňový režim a chtějí se vyhnout detailní evidenci a prokazování jednotlivých výdajových položek. (Němcová, 2022) Výpočet paušálních výdajů se řídí pevně stanovenými sazbami a limity, které se liší podle druhu podnikatelské činnosti:

- Řemeslné živnosti, zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství – uplatňuje se sazba 80 % z dosažených příjmů, přičemž maximální možná výše uznatelných výdajů je stanovena na 1 600 000 Kč.
- Ostatní živnosti (volné, vázané a koncesované) – paušální výdaje činí 60 % z celkových příjmů, avšak jejich maximální limit je omezen na částku 1 200 000 Kč.

- Svobodná povolání a autorská činnost – v těchto případech se uplatňuje sazba 40 % z příjmů, přičemž uznatelné výdaje mohou dosáhnout nejvýše 800 000 Kč.
- Příjmy z pronájmu – u pronájmu nemovitostí lze využít paušální sazbu 30 % z příjmů, s maximálním limitem odpočitatelných výdajů ve výši 600 000 Kč. (Alvarado, 2024; Seyfor, a.s., 2025)

Používání skutečných výdajů je výhodné v případě, že náklady na podnikání přesahují platné paušální výdaje, protože umožňuje přesnější daňové odpočty a potenciálně nižší zdanitelné příjmy. (Němcová, 2022) V případě, že poplatník uplatňuje skutečné výdaje, může si vybrat mezi vedením účetnictví dle zákona o účetnictví a daňovou evidencí podle § 7b ZDP. Daňová evidence slouží primárně k systematickému zaznamenávání příjmů a výdajů, které jsou klíčové pro výpočet základu daně. Poplatníci mají povinnost vést přehled o svých aktivech a pasivech, včetně jednotlivých složek majetku, jako jsou drobný majetek, hmotný a nehmotný majetek či zásoby. (Bartůšková, 2021)

3.3.3 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy plynoucí z kapitálového majetku jsou nejčastěji spojeny s investičními výnosy, úroky z cenných papírů a penzijními dávkami. Jejich právní úprava je stanovena v § 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Mezi tyto příjmy patří například: dividendy a podíly na zisku obchodních společností a družstev, úroky z cenných papírů, vkladových účtů a vkladních knížek, příjmy z prodeje předkupního práva k cenným papírům. (Měsec.cz, 2025)

Zdanění příjmů z kapitálového majetku většina daňových poplatníků obvykle neřeší, jelikož tyto příjmy jsou již při vyplacení zdaněny srážkovou daní ve výši 15 %. Výsledkem je, že obdržený čistý příjem není dále zdaněn ani zahrnut do daňového přiznání. (Hnátek, 2025) Do dílčího základu daně příjmů z kapitálového majetku se zahrnují: úroky a další příjmy plynoucí z úvěrů či zápůjček, úroky z vkladů jednotlivých společníků ve veřejné obchodní společnosti, úroky získané z prostředků uložených na běžných účtech a výnosy dosažené z držby směnek. (Vančurová, 2021)

3.3.4 Příjmy z nájmu

Příjmy z nájmu, které nejsou zařazeny mezi příjmy uvedené v § 6 až 8 zákona o daních z příjmů, zahrnují příjmy získané pronájmem nemovitostí nebo bytů a rovněž příjmy získané

pronájmem movitých věcí. Výjimkou jsou příjmy z příležitostného pronájmu movitých věcí uvedené v § 10 odst. 1 písm. a), které do této kategorie nespádají. (Česko, 1992)

Základ daně se stanoví jako úhrn příjmů snížený o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Poplatník má možnost doložit své výdaje pomocí evidence příjmů a výdajů, nebo může stanovit dílčí základ daně na základě výsledku hospodaření vycházejícího z účetnictví. Případně lze uplatnit výdaje paušální částkou ve výši 30 % z celkových příjmů. (Vančurová a Zídková, 2024)

3.3.5 Ostatní příjmy

Ostatní příjmy podle § 10 zákona o daních z příjmů jsou příjmy, které nelze zařadit do žádné z kategorií uvedených v § 6 až § 9. Do ostatních příjmů patří zejména příjmy příležitostné povahy, příjmy z převodu nemovitých i movitých věcí, z prodeje cenných papírů či obchodních podílů a rovněž příjmy z výher v loteriích, sázkách a dalších podobných hrách, pokud nejsou osvobozeny od daně. (Česko, 1992)

Ostatní příjmy jsou od daně osvobozeny, pokud jejich celková hrubá výše v příslušném zdaňovacím období nepřesáhne 50 000 Kč. Pro cenné papíry je však tato hranice stanovena na 100 000 Kč za zdaňovací období. (Vančurová a Zídková, 2024)

Dílčí základ daně u ostatních příjmů dle § 10 zákona o daních z příjmů se stanovuje odečtením prokazatelných výdajů, které byly vynaloženy za účelem dosažení těchto příjmů, od celkové výše dosažených příjmů. Výdaje uplatňované v rámci jednotlivých kategorií těchto příjmů však nesmí být vyšší než samotné příjmy dosažené ve stejném zdaňovacím období. (Halousková, 2022)

3.4 Osvobození od daně

Osvobození od daně u fyzických osob je upraveno v § 4, § 4a, § 4b a § 10 odst. 3 zákona o daních z příjmů. Ve většině případů je osvobození podmíněno současným splněním určitých podmínek nebo stanovením limitů, které nesmí být ve zdaňovacím období překročeny. Mezi nejčastější osvobozené příjmy patří například příjmy z prodeje nemovitosti, dary, dědictví, výživné a statní příspěvky. (Nováková a Králová, 2024)

3.5 Sazba a výpočet daně

V České republice se u daně z příjmů fyzických osob uplatňuje progresivní sazba. Tato sazba je rozdělena do dvou pásem, a to ve výši 15 % a 23 %. Sazba daně ve výši 23 % se uplatňuje

na část základu daně, která přesahuje 35násobek průměrné mzdy stanovené pro daný rok. (Vančurová a Zídková, 2024) Pro rok 2025 je průměrná mzda 46 557 Kč. Z toho vyplývá, že hranice pro vstup do druhého daňového pásma je stanovena na 1 676 052 Kč. Příjmy do této částky podléhají základní 15% sazbě, zatímco příjmy nad tuto hranici jsou zdaněny 23% sazbou. Tato hranice se každoročně mění podle vývoje průměrné mzdy. (FakturaOnline, 2024)

Tabulka č. 2 znázorňuje základní postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob v České republice. Daňová povinnost poplatníka se odvíjí od celkového základu daně, který může být snížen o nestandardní odpočty, upravený základ daně se následně zaokrouhluje na celé stokoruny dolů, a poté se na něj uplatní příslušná sazba daně. Výsledná částka daně se dále snižuje o zákonné slevy na dani, v případě, že poplatník pečuje o vyživované děti, může uplatnit daňové zvýhodnění na děti. (Vančurová a Žídková, 2024)

Tabulka 2 Výpočet daně z příjmů FO v České republice

Základ daně
– nestandardní odpočty
= základ daně po snížení (zaokrouhlení na celé 100 Kč dolů)
× sazba daně
= daně před slevami
– slevy na dani
= daň po slevách
– daňové zvýhodnění na děti
= výsledná částka daně nebo daňový bonus

(zdroj: Vančurová a Zídková, 2024)

3.5.1 Položky snižující základ daně

Základ daně lze snížit o některé nezdanitelné částky, jako jsou bezúplatné plnění, poskytnuté zejména veřejně prospěšným organizacím, úroky z úvěrů na bydlení, penzijní plány, životní pojištění nebo jiné finanční produkty určené pro seniory. (Hnátek, 2025)

Bezúplatné plnění lze odečíst z daní pouze v případě, že jeho hodnota dosahuje minimálně 1 000 Kč nebo přesahuje 2 % základu daně. Maximální výše odpočtu činí 30 %

ze základu daně. Maximální částka, kterou lze odečíst ze základu daně za státem podporované finanční produkty, činí 48 000 Kč. Do této kategorie spadají penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření, životní pojištění a dlouhodobý investiční produkt. Podrobnosti o jednotlivých odčitatelných položkách stanovuje § 15 ZDP (Seyfor a.s., 2025) Poplatníci, kteří si pořídili nemovitost pomocí hypotečního úvěru nebo jim bylo stavební povolení vydáno nejpozději k 31. prosinci 2020, mají možnost uplatnit odpočet zaplacených úroků až do výše 300 000 Kč za zdaňovací období. V případě, že byla nemovitost pořízena nebo stavební povolení získáno po 1. lednu 2021, je maximální částka uznatelných úroků snížena na 150 000 Kč ročně. (Česká spořitelna, 2023)

3.5.2 Slevy na dani

V souladu s § 35 a § 35ba zákona o daních z příjmů má každá fyzická osoba nárok na uplatnění slevy na dani za dané zdaňovací období, bez ohledu na to, zda se jedná o zaměstnance, samostatně výdělečně činného poplatníka či osobu s příjmy z kapitálového majetku, pronájmu nebo jiných zdanitelných příjmů dle § 10. (Macháček, 2021)

Pro zaměstnance podmínkou pro uplatnění daňových slev a daňového zvýhodnění na děti je podepsání Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Daňové prohlášení může být zaměstnancem podepsáno pouze u jednoho zaměstnavatele během jednoho měsíce, což vylučuje možnost jeho podpisu u více zaměstnavatelů současně. (Měšec.cz, 2025)

V tabulce č.3 je znázorněná výše daňových slev platných pro rok 2025. Základní sleva na poplatníka náleží všem fyzickým osobám, které podléhají dani z příjmů v České republice. Její uplatnění není vázáno na žádná specifická kritéria, jako je výše příjmu, věková hranice či typ pracovního zařazení. (Pohůdka, 2024) Sleva na manžela či manželku se vztahuje na poplatníka, jehož manžel nebo manželka nepřesáhne za zdaňovací období příjem 68 000 Kč. Novou podmínkou je, že poplatník musí zároveň sdílet domácnost s dítětem mladším tří let. Sleva se uplatňuje jednou ročně, nikoliv na měsíční bázi, a v případě, že je manžel či manželka má průkaz ZTP/P, dochází ke zdvojnásobení slevy. (Vančurová a Zídková, 2024)

Tabulka 3 Výše daňových slev v České republice pro rok 2025

Výše daňových slev pro rok 2025		
	Ročně	Měsíčně
Základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	2 570 Kč
Sleva na manžela/manželku	24 840 Kč	uplatňuje se ročně
Základní sleva na invaliditu (invalidní důchod I. a II. stupně)	2 520 Kč	210 Kč
Rozšířená sleva na invaliditu (invalidní důchod III. stupně)	5 040 Kč	420 Kč
Sleva pro držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč	1 345 Kč

(zdroj: *financnisprava.gov.cz*)

3.5.3 Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění na děti je mezi daňovými slevami jedinečné, protože může snížit daňovou povinnost pod nulu, což vede k nároku na daňový bonus, který je vyplácen finančním úřadem. Tuto slevu může využít jeden z rodičů, který pečuje o děti žijící s nimi ve společné domácnosti. Zvýhodnění se rovněž vztahuje na děti ve věku 18 až 26 let, pokud jsou studenty denního studia nebo trpí vážnou nemocí. Pokud dítě pobírá invalidní důchod třetího stupně, nárok na slevu zaniká. (ČSOB, 2025) Výše daňového zvýhodnění se odvíjí od počtu vyživovaných dětí. Na první dítě lze uplatnit částku ve výši 15 204 Kč, na druhé 22 320 Kč a na třetí a každé další dítě 27 840 Kč ročně. Pokud je dítě držitelem průkazu ZTP/P, uvedené částky se zdvojnásobují. (Česko, 1992)

4 DAŇOVÝ SYSTÉM UKRAJINY

Tato kapitola se zaměřuje na podrobný popis daňového systému Ukrajiny. Kapitola představuje hlavní prvky ukrajinského daňového systému, jako jsou daň z příjmů fyzických a právnických osob, majetková daň, daň z přidané hodnoty, spotřební daň, ekologická daň a rovněž se věnuje povinným odvodům.

4.1 Daňový systém Ukrajiny

Daňový systém tvoří nedílnou součást veřejných financí a je vymezen v § 3–8 Daňového kodexu Ukrajiny jako souhrn daní a poplatků, které jsou vybírány v souladu s platnými právními předpisy a odváděny do státního rozpočtu a státních cílových fondů. (Molčanova, 2014)

4.2 Přímé daně

4.2.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je forma účasti občana na financování státních a místních potřeb podle výše jeho příjmu. Vybírá se v souladu s ustanoveními části IV Daňového kodexu Ukrajiny. (Černeha a Movčan, 2022)

4.2.2 Daň z příjmů právnických osob

Poplatníky daně z příjmů právnických osob jsou právnické osoby vykonávající podnikatelskou činnost jak na území Ukrajiny, tak i mimo něj. Z této povinnosti jsou vyňaty subjekty vymezené v §133 odst. 133.4 a 134.5 Daňového kodexu Ukrajiny, mezi které patří například rozpočtové organizace, veřejná sdružení nebo politické strany. (Ukrajina, 2010)

Základní sazba daně je 18 %. Pro finanční instituce s výjimkou pojišťoven je stanovena zvýšená sazba ve výši 25 %. U právnických osob, které vykonávají pojišťovací činnost, platí kromě základní sazby také specifické sazby daně:

- 3 % u pojistných smluv, které tvoří předmět zdanění,
- 0 % pro pojistné smlouvy v oblasti dlouhodobého životního pojištění, dobrovolného zdravotního pojištění a soukromého penzijního připojištění ve smyslu pododstavce 136.2.2 Daňového kodexu Ukrajiny. (7eminar.ua, 2025)

4.2.3 Majetková daň

Majetková daň je upravená v části XII Daňového kodexu Ukrajiny a tvořená třemi složkami: daní z nemovitých věcí, daní z pozemku a daní z dopravních prostředků. Předmětem daně z dopravních prostředků jsou osobní automobily, které nejsou starší pěti let a jejichž průměrná tržní hodnota přesahuje 375násobek minimální mzdy stanovené zákonem k 1. lednu příslušného daňového období. Výše transportní daně činí 25 000 UAH. (Ukrajina, 2010)

Základ daně z nemovitosti se určuje na základě celkové výměry podlahové plochy nemovitosti. Od daně jsou osvobozené byty o rozloze do 60 m² a domy do 120 m². Výši daňové sazby určují jednotlivé obce, přičemž její horní hranice nesmí překročit 1,5 % minimální měsíční mzdy stanovené zákonem za každý metr čtvereční. V případě, že celková podlahová plocha bytu přesáhne 300 m² nebo domu 500 m², je na takovou nemovitost navíc uložena roční přírážka ve výši 25 000 UAH. Daň se platí ročně. (Alvarado, 2024)

Sazba daně z pozemku je stanovována místním samosprávným orgánem na základě hodnoty pozemku, přičemž její maximální výše nesmí překročit 3 % této částky. Minimální daňová povinnost za pozemek se určuje v závislosti na době jeho užívání a vypočítává se podle zvláštního vzorce uvedeného v daňovém kodexu. (Škola byznesu, 2024)

4.3 Nepřímé daně

4.3.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty upravuje část V Daňového kodexu Ukrajiny. Fyzická nebo právnická osoba musí registrovat jako plátce DPH v případě, že celková hodnota zdanitelných příjmu realizovaných na území Ukrajiny během předchozích dvanácti kalendářních měsíců přesáhne částku 1 000 000 UAH (bez DPH). Žádost o registraci je nutné podat do deseti kalendářních dnů od konce měsíce, v němž došlo k překročení uvedeného limitu. (Andrushchenko, 2015)

Na Ukrajině využívají u DPH několik různých sazeb, jejichž výše a rozsah použití jsou popsány v Daňovém kodexu Ukrajiny. Základní sazba DPH činí 20 % a vztahuje se na většinu transakcí, které zahrnují dodání zboží nebo poskytování služeb na celním území Ukrajiny. (Salacky, 2024) Snížená sazba ve výši 7 % se uplatňuje na specifické oblasti, zejména na dodávky léčiv a zdravotnických prostředků, kulturní akce, služby dočasného ubytování. Zvláštní sazba 14 % platí pro vybrané druhy zemědělských komodit (např.

pšenice, ječmen, kukuřice, sója, řepka a slunečnice), a to jak při jejich dodání na vnitrostátním trhu, tak při dovozu. (Omelnicka, 2025)

Zákon rovněž upravuje transakce, které jsou od DPH osvobozeny – jedná se především o vybrané vzdělávací, zdravotnické a kulturní služby, jak je uvedeno v §197 Daňového kodexu Ukrajiny. (Andrushchenko, 2015)

4.3.2 Spotřební daň

Spotřební daň je nepřímou daní uplatňovanou na vybrané druhy zboží, přičemž její hodnota je zahrnuta v konečné ceně produktu stanovené podle Daňového kodexu. Na Ukrajině je spotřební daň zatížena řada vybraných druhů zboží, včetně alkoholických nápojů (např. víno a pivo), tabáku a tabákových výrobků, určitých kategorií motorových vozidel, některých ropných produktů a také elektřiny. (Andrushchenko, 2015)

Plátcí spotřební daně na Ukrajině jsou výrobci a dovozci zboží podléhajícího spotřební dani a částka spotřební daně je zahrnuta do nákladů (Ukrajina, 2010)

4.3.3 Ekologická daň

Podle §240 odst. 240.1 Daňového kodexu Ukrajiny ekologická daň je povinnou platbou, která se odvádí ze skutečného množství různých emisí, vypouštění a odstraňování odpadů v životním prostředí. Tato daň se vztahuje na činnosti spojené s emisemi škodlivých látek do ovzduší ze stacionárních zdrojů znečištění, znečišťováním vodních útvarů a likvidací odpadu, který nelze dále využít či recyklovat. (Čečetova a kol., 2025)

4.4 Povinné odvody

4.4.1 Jednotný sociální odvod na povinné státní sociální pojištění

Jednotný sociální odvod na Ukrajině jsou povinny odvádět právnické i fyzické osoby ze všech druhů příjmů. Tento odvod slouží k financování systému sociálního pojištění, zejména důchodového zabezpečení, zdravotní péče, podpory v nezaměstnanosti a pojištění pro případ pracovních úrazů. (Gumenna-Derii a kol., 2023)

Osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny hradit jednotný sociální odvod ve výši 22 % ze základů daně, avšak minimálně 1760 UAH měsíčně. Stejnou sazbu odvádějí i zaměstnavatelé, kteří jsou na Ukrajině povinni platit za své zaměstnance jednotný příspěvek na sociální zabezpečení ve výši 22 % z celkových mzdových nákladů. Pro zaměstnance však

platí omezení maximálního měsíčního základu, který nesmí přesáhnout 15násobek zákonem stanovené minimální mzdy. Tyto odvody se provádějí pravidelně na měsíční bázi. (Alvarado, 2024)

4.4.2 Vojenský příspěvek

V kontextu válečného konfliktu získal vojenský příspěvek zásadní význam jako jeden z hlavních finančních nástrojů určených k podpoře obranného sektoru státu. Jeho podíl na příjmech státního rozpočtu se výrazně navýšil, neboť prostředky z něj jsou určeny na zajištění potřeb ukrajinských ozbrojených sil, poskytování sociálních dávek vojenskému personálu a realizaci opatření směřujících k obnově infrastruktury poškozené v důsledku vojenské agrese. (Osadčuk a Bruhovecka, 2024)

Vojenský příspěvek byl zaveden na základě ukrajinského zákona č. 1621-VII ze dne 31. července 2014, kterým byly upraveny daňový zákoník a další související právní předpisy. K přijetí tohoto opatření došlo v reakci na zhoršující se bezpečnostní situaci na východě Ukrajiny. (Bondarenko a Vasanovyč, 2024)

Od 1. ledna 2025 došlo ke zvýšení sazby vojenského příspěvku. U fyzických osob, které získávají příjmy ze závislé činnosti, pronájmu, výher, úroků z bankovních vkladů a dalších zdrojů, se sazba zvýšila z 1,5 % na 5 %. Pro podnikatelské subjekty zařazené do prvního, druhého a čtvrtého pásma zjednodušeného daňového režimu zaveden pevně stanovený měsíční příspěvek ve výši 800 UAH, což odpovídá 10 % minimální mzdy stanovené pro rok 2025. (Ministerstvo financí Ukrajiny, 2024)

5 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB NA UKRAJINĚ

Tato kapitola poskytuje přehled systému zdanění příjmů fyzických osob na Ukrajině, zaměřuje se na klíčové prvky, jako jsou daňoví poplatníci, rozsah zdanitelných příjmů, aplikované sazby. Zdanění příjmu fyzických osob je upraven v části IV Daňového kodexu Ukrajiny.

5.1 Poplatníci daně

Poplatníci se rozdělují na daňové rezidenty a nerezidenty, přičemž toto rozlišení je klíčové pro určení rozsahu jejich daňové povinnosti. Daňoví rezidenti Ukrajiny podléhají zdanění z celosvětových příjmů, tedy i z těch, které byly získány mimo území Ukrajiny. Nerezidenti naopak odvádějí daň pouze z příjmů, které mají zdroj na území Ukrajiny. (Andrushchenko, 2015)

Daňovým rezidentem Ukrajiny je podle § 14 odst. 14.1.213 Daňového kodexu fyzická osoba s trvalým pobytem na území Ukrajiny. Má-li poplatník trvalé bydliště zároveň v jiném státě, jeho daňová rezidence se určuje podle toho, ve kterém státě se nachází centrum jeho životních zájmů. Pokud jej nelze určit, nebo nemá trvalý pobyt nikde, stává se daňovým rezidentem Ukrajiny, pokud zde pobývá alespoň 183 dní v daném zdaňovacím roce. (Alvarado, 2024)

5.2 Předmět daně

Podle § 164 odst. 2 Daňového kodexu Ukrajiny podléhají dani z příjmů fyzických osob následující typy příjmů: mzdy a jiné příjmy spojené s výkonem práce, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z investic, jako jsou dividendy, úroky nebo licenční poplatky, příjmy z pronájmu nemovitostí, a také ostatní příjmy, vymezeny v Daňovém kodexu Ukrajiny. (Ukrajina, 2010)

5.3 Základ daně

Podle § 164 odst. 164.1 Daňového kodexu Ukrajiny zahrnuje zdanitelný příjem poplatníka zejména celkový měsíční zdanitelný příjem, který zahrnuje částku zdanitelného příjmu přijatého, vyplaceného nebo poskytnutého v příslušném zdaňovacím období. (Andrushchenko, 2015)

Dále je podle § 164 odst. 164.1.3 celkový roční zdanitelný příjem definován jako součet všech měsíčních zdanitelných příjmů, zahraničních příjmů obdržených během zdaňovacího

období, příjmů dosažených individuálním podnikatelem z podnikatelské činnosti podle § 177 zákoníku a příjmů dosažených fyzickými osobami vykonávajícími samostatnou výdělečnou činnost. (Ukrajina, 2010)

5.3.1 Příjmy ze závislé činnosti

Pro výpočet příjmu ve formě mzdy je základ daně z příjmů definován jako zúčtovaná mzda snížená o případné daňové sociální zvýhodnění. Ze mzdy zaměstnance se strhává základní sazba daně z příjmů fyzických osob ve výši 18 % a vojenský příspěvek ve výši 5 %. Zaměstnavatel za zaměstnance platí ještě jednotný sociální odvod ve výši 22 % z hrubé mzdy. (Dačkina, 2025)

5.3.2 Příjmy ze samostatné činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti na Ukrajině lze zdaňovat dvěma způsoby: buď prostřednictvím zjednodušeného daňového režimu, nebo v rámci obecného daňového systému. V rámci obecného daňového systému se na Ukrajině daní čistý zisk, tedy rozdíl mezi příjmy a daňově uznatelnými výdaji. V roce 2025 bude fyzická osoba – podnikatel v rámci obecného daňového systému povinna hradit následující odvody:

- daň z příjmů fyzických osob ve výši 18 % ze zdanitelného příjmu,
- jednotný sociální odvod ve výši 22 %, s měsíčním základem do výše 200násobku minimální mzdy (tj. od 1 760 do 160 000 UAH),
- vojenský příspěvek ve výši 5 % z dosaženého příjmu. (Jankiv, 2025)

Podnikatel má možnost využít zjednodušený daňový režim, který nahrazuje klasický způsob zdanění na základě čistého zisku. Tento režim nabízí tři pásma, z nichž si může podnikatel zvolit to, které odpovídá jeho podmínkám, přičemž každé pásmo je spojena s odlišnými pravidly a sazbami daně. (Alvarado, 2024)

Podnikatelé zařazení do prvního daňového pásma nesmějí zaměstnávat žádné pracovníky a jejich roční příjem nesmí překročit 167násobek minimální mzdy, což v roce 2025 odpovídá částce 1 336 000 UAH. (Jankiv, 2025) Měsíční záloha pro podnikatele v prvním daňovém pásmu činí 2 862 UAH a zahrnuje daň z příjmů, vojenský příspěvek i jednotný sociální odvod. (7eminar, 2025)

Podnikatelé zařazení do druhého daňového pásma mohou vyrábět a prodávat zboží, poskytovat služby veřejnosti i jiným podnikatelům a rovněž provozovat zařízení, jako jsou

hotely a restaurace. Zároveň je jim umožněno zaměstnávat až 10 pracovníků. Jejich roční příjem však nesmí přesáhnout 834násobek minimální mzdy, což v roce 2025 představuje částku 6 672 000 UAH. Měsíční záloha pro druhé pásmo je 4 160 UAH. (Jankiv, 2025)

Podnikatelé zařazení do třetího daňového pásma mohou zaměstnávat neomezený počet pracovníků. Maximální roční příjem je pro ně stanoven na 1 167násobek minimální mzdy, což v roce 2025 odpovídá částce 9 336 000 UAH. (Jankiv, 2025) Ve třetím daňovém pásmu se měsíční záloha vypočítává jako procento z dosaženého příjmu. Sazba činí 3 % pro plátce DPH a 5 % pro neplátce. Navíc podnikatelé zařazení do této skupiny povinni odvádět také vojenský příspěvek ve výši 1 % z příjmu a hradit jednotný sociální odvod ve výši 1760 UAH měsíčně. (7eminar, 2025)

5.3.3 Příjmy z investic

Investice jsou definovány jako jakýkoli druh fyzického nebo duševního vlastnictví vloženého do podnikatelské nebo jiné činnosti. Příjem z investic se stanoví jako kladný rozdíl mezi příjmy, které daňový poplatník obdržel z prodeje určitého investičního majetku, a jeho pořizovací cenou, která vychází z výdajů vynaložených na nákup tohoto majetku. (Andrushchenko, 2015)

Pro účely zdanění příjmů z investic je referenčním obdobím kalendářní rok, na základě, jehož výsledků je poplatník povinen podat roční daňové přiznání, které by mělo odrážet celkový finanční výsledek (investiční výnos nebo ztrátu) dosažený v daném referenčním roce. (Ukrajina, 2010)

5.3.4 Ostatní příjmy

Na Ukrajině se do ostatních příjmů podle § 164 čl. 164.2 Daňového kodexu Ukrajiny zahrnují různé druhy příjmů, které nespádají pod klasifikaci mezd, podnikatelských příjmů nebo příjmu z investic. Mezi tyto ostatní příjmy patří zejména: příjmy z nájmu, dědická a darovací daň, výhry a ceny, včetně loterií atd. (Ukrajina, 2010)

Základem daně příjmu z nájmu je částka nájemného uvedená v nájemní smlouvě, přičemž nesmí být nižší než minimální výše nájemného stanovená podle metodiky schválené Kabinetem ministrů Ukrajiny. (Andrushchenko, 2015)

Daňový kodex stanoví tři sazby dědické daně, které se liší v závislosti na vztahu mezi dědicem a zůstavitelem. Sazba daně 0 % se vztahuje na dědictví, které obdrží příbuzní

prvního stupně, osoby se zdravotním postižením prvního stupně, sirotci, děti zbavené rodičovské péče a děti se zdravotním postižením. (Ošurkov, 2025)

Sazba daně ve výši 5 % se vztahuje na hodnotu dědictví nebo daru přijatého osobami, které nejsou příbuznými zůstavitele v prvním stupni. Kromě toho se uplatňuje také 5% vojenský příspěvek. (Alvarado, 2024)

Sazba daně ve výši 18 % se uplatňuje v případě, že je dědictví přijato od zůstavitele nerezidenta nebo pokud dědic nerezident dědí po zůstaviteli rezidentovi. Na tuto sazbu se rovněž vztahuje 5% vojenský příspěvek. (Ošurkov, 2025)

5.4 Osvobození od daně

Podle § 165 Daňového kodexu Ukrajiny existují určité příjmy, které se nezahrnují do celkového měsíčního či ročního zdanitelného příjmu. Mezi tyto příjmy patří například: cestovní náhrady a výdaje na školení hrazené zaměstnavatelem, náklady spojené s profesním vzděláváním, příspěvky na rekreaci a léčebné pobyty, stipendia do výše stanovené zákonem, výnosy z dlouhodobého životního pojištění, státní a sociální dávky, dary nepřesahující 25 % minimální mzdy za měsíc a vybrané formy dobročinné pomoci. (7eminar, 2025)

5.5 Sazby a výpočet daně

Na Ukrajině činí sazba daně z příjmů fyzických osob 18 % a vztahuje se na mzdy, odměny z pracovních či občanskoprávních vztahů, stejně jako na příjmy ze samostatné činnosti, investiční příjmy, s výjimkou dividend, a ostatní příjmy. Příjmy fyzických osob jsou rovněž zatíženy vojenským příspěvkem ve výši 5 %. (Ukrajina, 2010)

Dividendy vyplácené společnostmi se sídlem na Ukrajině jsou zdaňovány srážkovou daní ve výši 5 %. Pokud však fyzická osoba obdrží dividendy od zahraničních subjektů, investičních fondů nebo organizací, které nejsou daňovými rezidenty Ukrajiny, uplatní se sazba ve výši 9 %. Daň se uplatňuje z hrubé částky vyplacené dividendy. Úroky, příjmy z pronájmů a licenční poplatky jsou zdaněny konečnou srážkou z hrubého příjmů ve výši 18 %. (Alvarado, 2024) V tabulce č. 4 je znázorněn základní postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob na Ukrajině, včetně uplatnění daňových úlev, výpočtu daně, připočtení vojenského příspěvku a stanovení výsledné částky k úhradě. (Žylenko, 2018)

Tabulka 4 Výpočet daně z příjmů FO na Ukrajině

Základ daně
– nestandardní odpočty a/nebo daňové sociální zvýhodnění
= základ daně po snížení
× sazba daně
= daně
+ vojenský příspěvek
= výsledná částka k úhradě

(zdroj: vlastní zpracování dle Žylenko, 2018)

5.5.1 Položky snižující základ daně

Na Ukrajině mohou fyzické osoby uplatnit určité výdaje jako odečitatelné položky ze základu daně ze závislé činnosti, pokud splňují podmínky stanovené daňovým zákonem. Tyto výdaje musí být oprávněné, tedy přímo související s příjmy, doložitelné a zákonem uznané jako daňově relevantní. Výše těchto odpočtů však nesmí překročit celkový roční příjem ze mzdy a poplatník je může uplatnit pouze při podání daňového přiznání. (Alvarado, 2024; Onyščenko, 2024)

Mezi nejčastěji uplatňované odečitatelné položky, které mohou na Ukrajině snížit základ daně fyzické osoby ze závislé činnosti, patří zejména:

- úroky z hypotečního úvěru, a to po dobu maximálně 10 po sobě jdoucích kalendářních let,
- výdaje na vzdělávání poplatníka nebo jeho blízkého příbuzného v akreditovaných ukrajinských vzdělávacích institucích,
- pojistné na dlouhodobé životní pojištění nebo příspěvky na dobrovolné důchodové pojištění ve výši do 50 880 UAH ročně.
- dary na dobročinné účely v úhrnné výši do 4 % z celkového zdanitelného příjmu za zdaňovací období. (Onyščenko, 2024; Ukrajina, 2010)

5.5.2 Daňové sociální zvýhodnění

Poplatník má právo uplatnit snížení svých měsíčních zdanitelných příjmů ze závislé činnosti u jednoho zaměstnavatele o částku odpovídající daňovému sociálnímu zvýhodnění. Toto zvýhodnění činí 50 % životního minima stanoveného pro zdravotně postiženou osobu k 1. lednu příslušného zdaňovacího roku. V roce 2025 bude tato částka činit 1 514 UAH. (Pon.org.ua, 2025)

Daňové sociální zvýhodnění se podle §169 odst. 169.4.1 Daňového kodexu Ukrajiny vztahují na příjmy poplatníka ze závislé činnosti a snižuje základ daně, za předpokladu, že výše měsíční mzdy nepřekročí stanovený limit. Tento limit se vypočítává jako 1,4násobek měsíčního životního minima pro praceschopnou osobu platného k 1. lednu daného zdaňovacího období a zaokrouhluje se na nejbližších 10 UAH. Pro rok 2025 ten limit je 4 240 UAH. (Debet-kredyt, 2024)

Osoby pečující o dvě nebo více nezaopatřených dětí mladších 18 let mají nárok na daňové sociální zvýhodnění ve výši 100 % životního minima. V tomto případě se příjmový limit pro uplatnění zvýhodnění zvyšuje úměrně počtu vyživovaných dětí – u dvou dětí se dvojnásobí, u tří ztrojnásobí, u čtyř zečtyřnásobí atd. Například pokud má zaměstnanec dvě děti, příjmový limit pro uplatnění slevy činí 8 480 UAH. Zároveň se s rostoucím počtem dětí zvyšuje i částka daňového zvýhodnění – při dvou dětech činí 3 028 UAH. (Skynum.ua, 2024)

Poplatník nemá nárok na uplatnění zvýhodnění, pokud pobírá příjmy z podnikatelské činnosti a jiné samostatné výdělečné činnosti nebo příjmy financované z ukrajinského rozpočtu, jako jsou stipendia, finanční nebo materiální podpora studentů, doktorandů, vojáků apod. (Ukrajina, 2010)

II

PRAKTICKÁ ČÁST

6 SROVNÁNÍ DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ V ČESKÉ REPUBLICE A NA UKRAJINĚ

Tato kapitola se věnuje srovnání daňových systémů České republiky a Ukrajiny z hlediska jejich struktury, rozdělení daní, výše sazeb a specifických prvků jednotlivých typů zdanění. Cílem je poukázat na hlavní rozdíly i podobnosti mezi oběma systémy, pro spolehlivé srovnání je použit průměrný směnný kurz koruny vůči hřivně za duben 2025, stanovený Českou národní bankou ve výši 100 UAH = 52,701 Kč. (Česká národní banka, 2025)

6.1 Přímé daně

V roce 2024 obdržela Česká republika nejvíce přímých daní od právnických osob, celkem 283 291 mil. Kč, což představovalo přibližně 23,17 % celkových daňových příjmu státu. Významnou částku měly také daně od fyzických osob s příjmy ze závislé činnosti, které činily 201 301 mil. Kč, tedy 16,47 % z celkového daňového výnosu. (Finanční správa, 2025) Na Ukrajině činily příjmy z daně fyzických osob 326 094,9 mil. UAH nebo 19,80 % celkových daňových příjmů státu. Příjmy z daně právnických osob dosáhly výše 271 137,4 mil. UAH, tedy 19,46 %. (Minfin, 2025)

6.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob se v České republice a na Ukrajině liší nejen ve výši sazby, ale i v rozsahu daňových úlev, konstrukci základu daně a vymezení zdanitelných příjmů. V České republice činí základní sazba daně 15 %, přičemž na část příjmu přesahující 36násobek průměrné mzdy se uplatňuje zvýšená sazba 23 %. Ukrajina má jednotnou sazbu 18 % doplněnou o 5 % vojenský příspěvek.

Zásadní rozdíl spočívá v konstrukci výpočtu daně, zejména v oblasti daňových úlev a jejich uplatnění. V České republice je možnost uplatnění daňových úlev poskytnuta všem fyzickým osobám, s výjimkou příjmů, které podléhají srážkové dani, například příjmů z úroků na spořicíh účtech. V ukrajinském daňovém systému jsou daňové úlevy určeny výhradně pro fyzické osoby, které pobírají příjmy ze závislé činnosti.

Pokud jde o předmět daně, v obou zemích podléhají zdanění příjmy ze závislé činnosti, podnikání, kapitálu, pronájmu i další příležitostné příjmy. Ukrajinský daňový systém však rozlišuje zvláštní pravidla a sazby pro určité typy příjmů, jako jsou výhry či dědictví.

6.1.2 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob se v České republice a na Ukrajině liší především svou sazbou. V České republice činí základní sazba daně 21 % a vztahuje se na všechny zdanitelné zisky právnických osob. Na Ukrajině je základní sazba daně z příjmů právnických osob stanovena na 18 %, zvýšená sazba stanoví 25 % a uplatňuje se pro finanční instituce, s výjimkou pojišťoven. Oba státy zdaňují celosvětové příjmy svých daňových rezidentů a příjmy plynoucí z tuzemska u daňových nerezidentů.

6.1.3 Majetková daň

V České republice je majetková daň tvořena pouze daní z nemovitých věcí, která se dělí na daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. Základem daně je výměra pozemku nebo zastavěná plocha, přičemž sazby jsou stanoveny zákonem a dále upravitelné místními koeficienty. Daň je splatná ročně a vybírá ji příslušná obec.

Na Ukrajině je majetkové zdanění rozsáhlejší a skládá se ze tří složek: daně z nemovitých věcí, daně z pozemku a daně z dopravních prostředků. Ukrajinský systém navíc zavádí daňové osvobození pro menší nemovitosti a přírázky pro nadstandardní majetek, což jej činí více progresivním ve vztahu k velikosti a hodnotě majetku.

6.2 Nepřímé daně

Výnosy z daně z přidané hodnoty v České republice dosáhly 583 634 mil. Kč a představují největší podíl na celkových daňových příjmech státu v roce 2024, přibližně 47,74 %. (Finanční správa, 2025) Na Ukrajině tvořila DPH v roce 2024 přibližně 57,36 % celkových daňových výnosů, což odpovídá částce 944 861,8 mil. UAH. (Minfin, 2025)

6.2.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (DPH) je v České republice i na Ukrajině formou nepřímého zdanění, která se uplatňuje na dodávky zboží a služeb. V Česku činí základní sazba 21 % a snížená 12 %, přičemž povinnost registrace k DPH vzniká při ročním obratu nad 2 miliony Kč, s okamžitým vznikem daňové povinnosti po překročení hranice 2 536 500 Kč. Na Ukrajině je základní sazba 20 % snížená sazba činí 7 % a zvláštní sazba 14 % pro vybrané zemědělské komodity. Registrace je povinná při dosažení ročního obratu přes 1 000 000 UAH (527 010 Kč).

6.2.2 Spotřební daň

Spotřební daň je nepřímá daň uvalená na vybrané komodity a slouží k regulaci spotřeby i k posílení státního rozpočtu. V České republice se vztahuje zejména na minerální oleje, alkohol a tabákové výrobky, přičemž největší část výnosu pochází z daně z pohonných hmot. Na Ukrajině se spotřební daň vztahuje na podobné zboží, ale také na elektřinu a některá motorová vozidla. Zatímco český systém vychází z rámce daného Evropskou unií, ukrajinský model zůstává částečně specifický a rozšířenější o další komodity. Oba systémy však usilují o omezení spotřeby zboží, které má negativní vliv na zdraví nebo životní prostředí, a současně významně přispívají k příjmům státního rozpočtu.

6.2.3 Ekologická daň

Ekologické zdanění v České republice a na Ukrajině se liší především tím, na co se zaměřuje. V České republice se ekologická daň vztahuje na využívání určitých energetických zdrojů, jako je zemní plyn, pevná paliva a elektřina. Nezohledňují tedy přímou míru znečištění, ale vycházejí ze samotné spotřeby těchto komodit. Naproti tomu na Ukrajině je ekologická daň přímo navázána na skutečné znečišťování životního prostředí – týká se emisí do ovzduší, znečištění vody a ukládání nevyužitelného odpadu. Daň se tedy počítá podle množství škodlivých látek nebo odpadu, které znečišťovatel skutečně vypustí nebo uloží. Zatímco český systém motivuje ke snižování spotřeby energie, ukrajinský systém klade důraz na odpovědnost za konkrétní ekologickou zátěž.

6.3 Povinné odvody

V České republice patří mezi povinné odvody z příjmu pojistné na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění, zatímco na Ukrajině se mezi povinné odvody řadí jednotný sociální odvod a vojenský příspěvek, přičemž struktura a způsob výpočtu se liší.

Pojistné odvody v České republice a jednotný sociální odvod na Ukrajině plní stejnou funkci, neboť slouží k financování sociálního zabezpečení, zejména důchodového, nemocenského a zdravotního systému, liší se především svou strukturou, výší a tím, kdo je plátcem.

V České republice jsou plátcí pojistného jak zaměstnavatelé, tak zaměstnanci. Zaměstnavatel odvádí větší část – 24,8 % z hrubé měsíční mzdy zaměstnance na sociální zabezpečení a 9 % na zdravotní pojištění, zatímco zaměstnanec ze své hrubé mzdy odvádí 7,1 % na sociální a 4,5 % na zdravotní pojištění. Na Ukrajině je plátcem jednotného

sociálního příspěvku výhradně zaměstnavatel, který odvádí 22 % z hrubé mzdy zaměstnance. Zaměstnanci tento odvod nehradí.

V případě osob samostatně výdělečně činných se systém povinných odvodů v České republice a na Ukrajině odlišuje zejména ve způsobu jejich výpočtu a výši. V České republice si OSVČ hradí sociální a zdravotní pojištění samostatně. Sociální pojištění činí 29,2 % z vyměřovacího základu, kterým je 55 % daňového základu, zdravotní pojištění 13,5 % z vyměřovacího základu, kterým je 50 % daňového základu. Pro sociální pojištění v České republice je stanoven maximální vyměřovací základ ve výši 2 234 736 Kč, což odpovídá 48násobku průměrné mzdy, zatímco pro zdravotní pojištění žádný maximální vyměřovací základ neexistuje.

Na Ukrajině odvádějí OSVČ jednotný sociální příspěvek ve výši 22 % ze základu daně, avšak nikdy ne méně než zákonem stanovené minimum. Od roku 2025 činí minimální výše je 1760 UAH (927,54 Kč) měsíčně, což odpovídá 22 % z minimální mzdy a maximální částka je stanovena na 35 200 UAH (18 550,75 Kč), což odpovídá vyměřovacímu základu ve výši 15násobku minimální mzdy. Na rozdíl od České republiky, kde je maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění stanoven za celé zdaňovací období, se na Ukrajině maximální vyměřovací základ uplatňuje na měsíční bázi.

Vojenský příspěvek je zvláštní forma daně zavedená na Ukrajině a slouží k financování obranného sektoru a obnovy infrastruktury. Od roku 2025 činí sazba 5 % z vybraných příjmů fyzických osob a pro podnikatele v rámci zjednodušeného režimu byl stanoven měsíční pevný odvod ve výši 800 UAH (421,68 Kč). V České republice žádná samostatná daň tohoto typu zavedena není.

7 KOMPARACE DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE A NA UKRAJINĚ

Hlubší pochopení daňového zatížení v České republice a na Ukrajině vyžaduje detailní porovnání zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Cílem kapitoly je analyzovat, jak jednotlivé právní úpravy ovlivňují výslednou daňovou povinnost zaměstnanců v obou zemích.

7.1 Komparace základu daně

V České republice i na Ukrajině tvoří základ daně z příjmů ze závislé činnosti částka odpovídající hrubé mzdě zaměstnance za příslušný kalendářní měsíc. V případě ročního zúčtování mezd odpovídá základ daně souhrnu hrubých příjmů ze závislé činnosti za celé zdaňovací období. V České republice se výsledný základ daně při ročním zúčtování zaokrouhluje na celé stokoruny dolů, zatímco na Ukrajině se ponechává v původní výši bez zaokrouhlení.

7.2 Komparace daňových úlev

V České republice lze daňové úlevy rozdělit do dvou skupin – na úlevy, které snižují základ daně, a na úlevy, které přímo snižují vypočtenou daňovou povinnost. Na Ukrajině mohou daňové úlevy pouze snížit základ daně, nikoli přímo daňovou povinnost. Výsledná daň se tedy vypočítává ze sníženého základu daně, bez možnosti dalšího dodatečného snížení daně prostřednictvím slev, jak je tomu v České republice.

V České republice lze slevy na dani a daňové zvýhodnění uplatnit jak v rámci ročního zúčtování, tak v při měsíčním zdanění mzdy. Naproti tomu položky snižující základ daně jsou odečitatelné pouze při ročním zúčtování. Na Ukrajině je situace obdobná, daňové sociální zvýhodnění lze využít při měsíčním zdanění příjmu a položky snižující základ daně stejně jako v ČR odečtený až při ročním zúčtování.

7.2.1 Daňové úlevy snižující základ daně

Základ daně v České republice lze snížit prostřednictvím nezdanitelných částí základu daně, které jsou vymezeny v § 15 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Mezi uznatelné položky patří hodnota bezúplatného plnění (darů), zaplacené úroky z hypotečního úvěru, příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření, dlouhodobý investiční produkt a soukromé životní pojištění.

Na Ukrajině mezi uznatelné výdaje snižující základ daně patří: zaplacené úroky z hypotečního úvěru, náklady vynaložené na vzdělání poplatníka nebo jeho blízkého příbuzného, částky zaplacené zdravotnickému zařízení za léčebné služby pro poplatníka nebo jeho rodinného příslušníka v přímé linii příbuzenství, a příspěvky na penzijní spoření a soukromé životní pojištění. Roční daňové slevy na Ukrajině je možné uplatnit pouze do výše ročního příjmu poplatníka ze závislé činnosti.

Daňové sociální zvýhodnění na Ukrajině je jiná položka umožňující snížení základu daně. V praxi je jeho využití omezené, protože limit pro uplatnění zvýhodnění je v roce 2025 stanoven na 4 240 UAH (2 234,52 Kč), což odpovídá 1,4násobku životního minima pro pracující osobu. Tento limit je však v kontrastu s minimální mzdou, která činí 8 000 UAH (4 216,08 Kč), a většina zaměstnanců jej tak nesplní. Výjimkou jsou poplatníci, kteří vyživují dvě a více nezaopatřených dětí – v jejich případě se limit zvyšuje násobkem počtu dětí, čímž se rozšiřuje možnost uplatnění zvýhodnění i pro osoby s vyššími příjmy.

Níže je uvedeno srovnání vybraných odečitatelných položek, které se v obou zemích částečně překrývají.

- **Úroky z hypotečního úvěru**

V České republice je maximální výše odpočtu omezena – u nemovitostí pořízených nebo povolených ke stavbě po 1. 1. 2021 je limit stanoven na 150 000 Kč ročně, zatímco pro nemovitosti pořízené do 31. 12. 2020 platí vyšší limit 300 000 Kč. Na Ukrajině se celková výše úroků zaplacených během zdaňovacího období odečítá v plné výši za předpokladu, že celková plocha hypotečního bytu nepřesahuje 100 m². V případě, že plocha bytu je větší než 100 m², odečitatelná část úroků se upravuje pomocí koeficientu, který se stanoví jako podíl 100 m² a skutečné celkové plochy bytu.

- **Příspěvky na dobrovolné důchodové a životní pojištění**

V České republice lze odečíst ze základu daně příspěvky na produkty spoření na stáří, kam se řadí příspěvky na penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření a soukromé životní pojištění, dlouhodobý investiční produkt a pojištění dlouhodobé péče, a to až do celkové výše 48 000 Kč ročně. Na Ukrajině činí maximální limit odpočtu 50 880 UAH (26 814,27 Kč) ročně, přičemž odpočet se vztahuje na platby pojistného na penzijní připojištění, příspěvky do penzijního fondu, příspěvky na bankovní penzijní spořicí účet a pojistné na soukromé životní pojištění.

- **Dary**

V České republice je možné odečíst hodnotu darů, pokud jejich hodnota činí alespoň 1000 Kč nebo 2 % ze základu daně, přičemž v souvislosti s válkou na Ukrajině maximální výše odpočtu je navýšená na 30 % ze základu daně. Na Ukrajině je možné odečíst hodnotu darů do výše 4 % z ročního zdanitelného příjmu.

7.2.2 Daňové úlevy snižující přímo vypočtenou daň

Na rozdíl od ukrajinských poplatníků, kteří nemohou přímo snížit vypočtenou daň, zaměstnanci v České republice mají možnost snížit svou daňovou povinnost prostřednictvím uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění. Každý poplatník má nárok na základní slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč ročně, slevu na manžela ve výši 24 840 Kč ročně, slevu na držitele průkazu ZTP/P ve výši 16 140 Kč ročně, základní a rozšířenou slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč a 5 040 Kč ročně, respektive.

Navíc čeští poplatníky mají možnost snížit daň, nebo dokonce získat daňový bonus, prostřednictvím daňového zvýhodnění na vyživované děti. Výše daňového zvýhodnění se liší podle počtu vyživovaných dětí a činí 15 204 Kč na první dítě, 22 320 Kč na druhé dítě a 27 840 Kč na třetí a každé další dítě. V případě, že výše daňového zvýhodnění převyšuje vypočtenou daň, vzniká poplatníkovi nárok na daňový bonus. Na Ukrajině daňové sociální zvýhodnění je postaveno jako možnost snížit základ daně a jeho využití je omezeno výší příjmu poplatníka.

7.3 Komparace sazeb daně

V České republice činí základní sazba daně z příjmů fyzických osob 15 %, což je méně než na Ukrajině, kde je stanovena jednotná sazba ve výši 18 %. V České republice je navíc zavedena zvýšená sazba daně ve výši 23 %, která se uplatňuje na část příjmů přesahující 36násobek průměrné mzdy stanovené pro daný rok.

7.4 Komparace výpočtu daně

V tabulce č. 5 je znázorněno srovnání postupu výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti v České republice a na Ukrajině. Oba státy umožňují snížení základu daně prostřednictvím odečitatelných položek – v České republice jsou tvořeny nezdanitelnými částmi základu daně, zatímco na Ukrajině je tvoří daňové slevy a daňové sociální zvýhodnění. Prvním významným rozdílem je způsob zaokrouhlování upraveného základu daně: v České

republiky se základ daně při ročním zúčtování zaokrouhluje na celé stokoruny dolů, zatímco na Ukrajině se ponechává v původní výši, bez zaokrouhlení.

Tabulka 5 Komparace výpočtu daní z příjmů ze závislé činnosti v České republice a na Ukrajině

	Česká republika	Ukrajina
Základ daně	souhrn příjmů ze závislé činnosti za zdaňovací období	
Odečitatelné položky	nezdanitelné části daně	daňové slevy
		daňové sociální zvýhodnění
Upravený základ daně	rozdíl mezi základem daně a odečitatelnými položkami	
	zaokrouhlení na celé 100 Kč dolů	nezaokrouhluje se
Daň	základní sazba 15 %, zvýšená 23 %	18 %
Další snížení daně	slevy na dani	není umožněno
	daňové zvýhodnění	
Daňový bonus	ano, pokud daňové zvýhodnění převyší vypočtenou daň	není možný
Výsledná daňová povinnost	daň po slevách a po zvýhodnění	daň z upraveného základů daně
Povinné odvody	sociální pojištění 7,1 %	vojenský příspěvek 5 %
	zdravotní pojištění 4,5 %	

(zdroj: vlastní zpracování)

Po uplatnění příslušné sazby daně má poplatník v České republice možnost dále snížit vypočtenou daň prostřednictvím daňových slev, například na poplatníka, a může uplatnit daňové zvýhodnění na děti, které v některých případech vede ke vzniku daňového bonusu.

Na Ukrajině možnost následného snížení samotné daňové povinnosti, stejně jako vznik daňového bonusu, neexistuje.

Významný rozdíl je patrný také ve struktuře dalších povinných odvodů – zatímco v České republice poplatník odvádí sociální pojištění ve výši 7,1 % a zdravotní pojištění ve výši 4,5 %, na Ukrajině se k dani z příjmů připočítává vojenský příspěvek ve výši 5 %. V obou státech se tyto odvody počítají ze hrubé mzdy.

7.5 Shrnutí

Z uvedeného srovnání vyplývá, že zdanění příjmů ze závislé činnosti v České republice umožňuje poplatníkovi uplatnit širokou škálu daňových slev a zvýhodnění, které mohou významně snížit jeho celkovou daňovou povinnost. Naproti tomu ukrajinský systém je v této oblasti jednodušší a méně flexibilní, protože daňové úlevy se vztahují pouze na vybrané skupiny poplatníků a snižují výhradně základ daně, nikoli samotnou daň.

Výrazný rozdíl existuje také v oblasti povinných odvodů – v České republice odvádějí zaměstnanci sociální a zdravotní pojištění odděleně, a to s pevně stanovenými sazbami, zatímco na Ukrajině tuto povinnost nese výhradně zaměstnavatel prostřednictvím jednotného sociálního odvodu. Ukrajinský poplatník je naopak zatížen vojenským příspěvkem, který se představuje významnou součástí daňového zatížení.

8 ANALÝZA ROZDÍLŮ DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE A NA UKRAJINĚ NA MODELOVÝCH PŘÍKLADECH

Tato kapitola se zaměřuje na analýzu rozdílů v daňovém zatížení příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v České republice a na Ukrajině, a to prostřednictvím konkrétních modelových příkladů. Cílem je ukázat, jak se legislativní rozdíly promítají do reálného daňového zatížení zaměstnanců v obou zemích.

Vzhledem k tomu, že na Ukrajině nelze pro účely snížení daňové povinnosti podnikatelů využít daňové úlevy, bylo rozhodnuto zaměřit se na srovnání daňového zatížení fyzických osob s příjmy ze závislé činnosti. Pro účely komparace daňového zatížení poplatníků v České republice a na Ukrajině za rok 2025 bylo zvoleno tři úrovně příjmů, které reprezentují různé skupiny obyvatelstva – příjem ve výši minimální mzdy, průměrné mzdy a 5násobku průměrné mzdy. Pro spolehlivé srovnání jsou částky v korunách a v hřivnách vzájemně přepočteny podle průměrného kurzu ČNB za duben 2025, kdy sto hřiven se rovná 52,701 Kč. (Česká národní banka, 2025)

Komparace je založena na ročním zúčtování mezd za celé zdaňovací období, což je kalendářní rok. Co se týče odvodů na sociální a zdravotní pojištění, český poplatník je odvádí na měsíční bázi, přičemž se jednotlivé částky zaokrouhlují na celé koruny směrem nahoru. Ukrajinský poplatník je zatížen vojenským příspěvkem ve výši 5 % z hrubé mzdy. V modelových příkladech je výše odvodů stanovena jako součin měsíční částky a dvanácti.

8.1 Poplatník s příjmy ve výši minimální mzdy

První modelový příklad zkoumá daňové zatížení poplatníku za kalendářní rok v České republice a na Ukrajině s příjmy ve výši minimální mzdy. Uvažovaný poplatník je ženatý, manželka nepracuje a ve společné domácnosti vychovávají dvě děti ve věku 5 a 2 let. Tento příklad představuje běžnou životní situaci a ukazuje, jak daňový systém obou zemi ovlivňuje nízkopříjmové rodiny s dětmi.

Tabulka č. 6 znázorňuje postup výpočtu daňové povinnosti poplatníků s příjmy ze závislé činnosti ve výši minimální mzdy v České republice a na Ukrajině. Výpočet je rozdělen na dvě části – v první části je spočítáno daňové zatížení podle české minimální mzdy, v druhé části výpočet vychází z ukrajinské minimální mzdy.

Tabulka 6 Komparace daňového zatížení poplatníků s příjmy ze závislé činnosti ve výši minimální mzdy

	podle české mzdy		podle ukrajinské mzdy	
	ČR	Ukrajina	ČR	Ukrajina
ZD	249 600 Kč	473 615,28 UAH	50 592 Kč	96 000 UAH
Snížení ZD	-	-	-	36 336 UAH
UZD	249 600 Kč	473 615,28 UAH	50 592 Kč	59 664 UAH
UZD zaokrouhlený	249 600 Kč	nezaokrouhluje se	50 500 Kč	nezaokrouhluje se
Daň – základní sazba	37 440 Kč	82 250,75 UAH	7 575 Kč	10 739,52 UAH
Slevy na dani	55 680 Kč	-	55 680 Kč	-
Daň po slevách	0 Kč	-	0 Kč	-
Daňové zvýhodnění	37 524 Kč	-	37 524 Kč	-
Výsledná daň nebo daňový bonus	- 37 524 Kč	82 250,75 UAH	- 37 524 Kč	10 739,52 UAH
SP	17 724 Kč	-	3 600 Kč	-
ZP	11 232 Kč	-	2 280 Kč	-
Vojenský příspěvek	-	23 680,76 UAH	-	4 800 UAH
Čistý roční příjem	258 168 Kč	367 683,77 UAH	82 236 Kč	80 460,48 UAH
Celkové daňové zatížení	- 3,43 %	22,37 %	- 62,55 %	16,19 %

(zdroj: vlastní zpracování)

8.1.1 Komparace podle české minimální mzdy

První část tabulky ukazuje srovnání podle české minimální mzdy, která činí pro rok 2025 20 800 Kč. Základem daně je roční zúčtování mezd, tedy 249 600 Kč, což odpovídá částce 473 615,28 UAH ($20\,800/0,52701 \cdot 12$). V tomto modelovém příkladu nejsou uplatněny nezdánitelné části daně ani v Česku, ani na Ukrajině. Hrubá mzda ukrajinského poplatníka převyšuje limit pro uplatnění daňového sociálního zvýhodnění, proto upravený základ daně zůstává nezměněný v obou zemích. Daň v Česku je vypočtena sazbou 15 %, zatímco na Ukrajině se uplatňuje sazba 18 %.

Český poplatník má nárok na základní slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč a zároveň na slevu na manželku ve výši 24 840 Kč, protože manželka nemá vlastní příjmy a v domácnosti je dítě mladší tří let. Slevy na dani v tomto modelovém příkladu převyšují vypočtenou daň, takže daň je nulová. Navíc poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění na děti, na první dítě ve výši 15 204 Kč a 22 320 Kč na druhé dítě. V důsledku toho vzniká daňový bonus ve výši 37 524 Kč. Naproti tomu ukrajinský daňový systém obdobné snížení dani neumožňuje, a proto zůstává výsledná daň nezměněná ve výši 82 250,75 UAH.

Povinné odvody u českého poplatníka zahrnují sociální pojištění ve výši 7,1 % z hrubé mzdy, což v tomto příkladu představuje 17 724 Kč za rok a zdravotní pojištění ve výši 4,5 %, tedy 11 232 Kč. Na Ukrajině se na straně zaměstnance odvádí pouze vojenský příspěvek, jehož sazba činí 5 % z hrubé mzdy. Čistý roční příjem tak dosahuje v ČR 258 168 Kč, zatímco na Ukrajině činí 367 683,77 UAH. Celkové daňové zatížení podle české minimální mzdy je v České republice - 3,43 % a na Ukrajině činí 22,37 %.

8.1.2 Komparace podle ukrajinské minimální mzdy

Ve druhé části tabulky je daňové zatížení poplatníků srovnáno na základě ukrajinské minimální mzdy, která pro rok 2025 je ve výši 8 000 UAH, což odpovídá částce přibližně 4 216 Kč. Z toho vyplývá, že při ročním zúčtování mezd, na Ukrajině základ daně rovná se 96 000 UAH a v České republice činí 50 592 Kč. Český poplatník nemá možnost snížit základ daně, proto upravený základ daně zůstává ve své původní výši. Podle české legislativy základ daň se zaokrouhluje na 100 Kč dolů, a proto upravený základ daně činí 50 500 Kč.

V tomto modelovém příkladu ukrajinský poplatník splňuje podmínky pro uplatnění daňového sociálního zvýhodnění na děti. Vzhledem k tomu, že pečuje o dvě nezletilé děti, zvyšuje se limit maximální měsíční mzdy pro využití tohoto zvýhodnění do 8 480 UAH, což

daný poplatník splňuje, a to umožňuje snížit základ daně na 3 028 UAH měsíčně. V tabulce je tato částka uvedena v ročním součtu, a upravený základ daně je ve výši 59 664 UAH.

Po zdanění příjmu vzniká českému poplatníku opět daňový bonus ve výši 37 524 Kč, díky využití slevy na poplatníka a na manželku, a taky daňového zvýhodnění na dvě děti. Součet odvodu na sociální a zdravotní pojištění činí 5 880 Kč, takže celkový roční příjem českého poplatníka je ve výši 82 236 Kč, a celkové daňové zatížení tak dosahuje až -62,55 %. Na Ukrajině daňová povinnost poplatníka činí 10 739,52 UAH a vojenský příspěvek je ve výši 4800 UAH za rok, proto čistý roční příjem ukrajinského poplatníka činí 80 460,48 UAH a celkové daňové zatížení je 16,19 %.

8.2 Poplatník s příjmy ve výši průměrné mzdy

Druhý modelový příklad porovnává daňové zatížení poplatníků v České republice a na Ukrajině s příjmy ve výši průměrné mzdy. Uvažovaný poplatník je rozvedený, má jedno dítě ve věku 4 let. Dítě chodí do mateřské školy, za kterou poplatník platí měsíčně částku 1 000 Kč (1897,5 UAH). Za zdaňovací období poplatník dvakrát daroval krev, za jedné darování podle české legislativy lze odečíst 3 000 Kč.

V České republice pro rok 2025 je vyhlášena průměrná mzda ve výši 46 557 Kč, což po přepočtu do hřiven odpovídá částce 88 341,78 UAH. Na Ukrajině průměrná mzda slouží pouze jak statistický ukazatel, a je publikována zpětně, zpravidla na konci měsíce Státní službou statistiky Ukrajiny. Z těchto důvodů byla jako referenční hodnota převzata statistika největšího ukrajinského portálu z pracovními nabídkami Work.ua, podle níž dosahuje průměrná mzda na Ukrajině v roce 2025 částky 24 900 UAH, což odpovídá přibližně 13 123 Kč. (Work.ua, 2025)

Tabulka č. 7 ukazuje postup výpočtu výsledné daňové povinnosti a celkového daňového zatížení poplatníků v České republice a na Ukrajině s příjmy odpovídajícími průměrné mzdě v obou zemích. Tabulka je rozdělena do dvou částí podle použité průměrné mzdy.

Tabulka 7 Komparace daňového zatížení poplatníků s příjmy ze závislé činnosti ve výši průměrné mzdy

	podle české mzdy		podle ukrajinské mzdy	
	ČR	Ukrajina	ČR	Ukrajina
ZD	558 684 Kč	1 060 101,36 UAH	157 476 Kč	298 800 UAH
Snížení ZD	6 000 Kč	22 700 UAH	6 000 Kč	22 770 UAH
UZD	552 684 Kč	1 037 401,36 UAH	151 476 Kč	276 030 UAH
UZD zaokrouhlený	552 600 Kč	nezaokrouhluje se	151 400 Kč	nezaokrouhluje se
Daň – základní sazba	82 890 Kč	186 732,25 UAH	22 710 Kč	49 685,40 UAH
Slevy na dani	30 840 Kč	-	30 840 Kč	-
Daň po slevách	52 050 Kč	-	0 Kč	-
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč	-	15 204 Kč	-
Výsledná daň nebo daňový bonus	36 846 Kč	186 732,25 UAH	- 15 204 Kč	49 685,40 UAH
SP	39 672 Kč	-	11 184 Kč	-
ZP	25 152 Kč	-	7 092 Kč	-
Vojenský příspěvek	-	53 005,07 UAH	-	14 940 UAH
Čistý roční příjem	457 014 Kč	820 364,04 UAH	154 404 Kč	234 174,60 UAH
Celkové daňové zatížení	18,20 %	22,61 %	1,95 %	21,63 %

(zdroj: vlastní zpracování)

8.2.1 Komparace podle české průměrné mzdy

V první části tabulky základ daně je tvořen ročním zúčtováním české průměrné mzdy ve výši 558 684 Kč, což odpovídá částce 1 060 101,36 UAH. Český poplatník si může odečíst od základu daně hodnotu bezúplatného darování krve, která za dva darování činí 6 000 Kč. Ukrajinský poplatník darování krve odečíst nemůže, avšak má možnost snížit základ daně o výdaje na mateřskou školu pro dítě ve roční částce 22 770 UAH. Po těchto odpočtech upravený základ daně činí 1 037 401,36 UAH na Ukrajině, zatímco v ČR – 552 600 Kč po zaokrouhlení na celé stokoruny směrem dolů.

Po výpočtu daně v České republice je uplatněna základní sleva na poplatníka (30 840 Kč) a dále daňové zvýhodnění na jedno dítě ve výši 15 204 Kč, což snižuje výslednou daňovou povinnost poplatníka na 36 846 Kč. Povinné odvody na sociální a zdravotní pojištění jsou v tomto příkladu ve výši 39 672 Kč a 25 152 Kč. Jsou spočítané jako 12násobek měsíčního odvodu na sociální pojištění ve výši 3 306 Kč a na zdravotní pojištění ve výši 2 096 Kč. Čistý roční příjem českého poplatníka činí 457 014 Kč a celkové daňové zatížení dosahuje 18,20 %.

Na Ukrajině se žádné slevy na dani neuplatňují, proto výsledná daň rovna vypočtené dani 186 732,25 UAH. Ukrajinský zaměstnanec ještě odvádí vojenský příspěvek ve výši 53 005,07 UAH. Jeho čistý roční příjem dosahuje 820 364,04 UAH s celkovým daňovým zatížením 22,61 %.

8.2.2 Komparace podle ukrajinské průměrné mzdy

Ve druhé části tabulky je ukázán výpočet daňového zatížení na základě ročního zúčtování ukrajinské průměrné mzdy ve výši 298 800 UAH, což odpovídá 157 476 Kč. Český poplatník si opět odečítá darování krve a ukrajinský poplatník uplatňuje odpočet výdajů na školku. Upravený základ daně v České republice po zaokrouhlení činí 151 400 Kč, na Ukrajině pak 276 030 UAH.

V České republice je daň vypočtena základní sazbou 15 %, avšak po odečtení slevy na poplatníka výsledná daň je nulová. Díky daňovému zvýhodnění na dítě vzniká českému poplatníku daňový bonus ve výši 15 204 Kč. Odvody na sociální a zdravotní pojištění činí celkem 18 276 Kč, což znamená, že čistý roční příjem dosahuje 154 404 Kč a celkové daňové zatížení je pouze 1,95 %.

Na Ukrajině výsledná daň je 49 685,40 UAH, a výše vojenského příspěvku za rok je 14 940 UAH. Čistý roční příjem ukrajinského poplatníka pak činí 234 174,60 UAH, a celkové daňové zatížení je 21,63 %.

8.3 Poplatník s příjmy ve výši 5násobku průměrné mzdy

Tento modelový příklad je zaměřen na vysokopříjmové skupiny obyvatelstva a porovnává poplatníky s příjmy ve výši pětinasobku průměrné mzdy. Pro rok 2025 pětinasobek průměrné mzdy v České republice je 232 785 Kč, což odpovídá částce 441 708,89 UAH. Naproti tomu pětinasobek ukrajinské průměrné mzdy činí 124 500 UAH (24 900*5), tedy 65 615 Kč (13 123*5).

Uvažovaný poplatník v tomto příkladu je svobodný, má jedno dítě navštěvující soukromou základní školu, za kterou poplatník hradí školné 30 000 Kč ročně. Během zdaňovacího období daroval charitě 35 000 Kč a zaplatil pojistné na životní pojištění ve výši 30 000 Kč.

Tabulka č. 8 ukazuje výpočet daňové povinnosti a daňového zatížení tohoto poplatníka za rok podle české a ukrajinské legislativy při dosažení příjmu odpovídajícího 5násobku průměrné mzdy v obou zemích.

Tabulka 8 Komparace daňového zatížení poplatníků s příjmy ze závislé činnosti ve výši 5násobku průměrné mzdy

	podle české mzdy		podle ukrajinské mzdy	
	ČR	Ukrajina	ČR	Ukrajina
ZD	2 793 420 Kč	5 300 506,68 UAH	787 380 Kč	1 494 000 UAH
Snížení ZD	65 000 Kč	174 217,32 UAH	65 000 Kč	167 564,92 UAH
UZD	2 728 420 Kč	5 126 289,36 UAH	722 380 Kč	1 326 435,08 UAH
UZD zaokrouhlený	2 728 400 Kč	nezaokrouhluje se	722 300 Kč	nezaokrouhluje se
Daň – základní sazba	251 407,80 Kč	922 732,09 UAH	108 345 Kč	238 758,31 UAH

Daň – zvýšená sazba 23 %	242 040,04 Kč	-	-	-
Daň celkem zaokrouhlená	493 448 Kč	-	108 345 Kč	-
Slevy na dani	30 840 Kč	-	30 840 Kč	-
Daň po slevách	462 608 Kč	-	77 505 Kč	-
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč	-	15 204 Kč	-
Výsledná daň	447 404 Kč	922 732,09 UAH	62 301 Kč	238 758,31 UAH
SP	158 667 Kč	-	55 908 Kč	-
ZP	125 712 Kč	-	35 436 Kč	-
Vojenský příspěvek	-	265 025,33 UAH	-	74 700 UAH
Čistý roční příjem	2 061 637 Kč	4 112 749,27 UAH	633 735 Kč	1 180 541,69 UAH
Celkové daňové zatížení	26,20 %	22,41 %	19,51 %	20,98 %

(zdroj: vlastní zpracování)

8.3.1 Komparace podle 5násobku české průměrné mzdy

Výchozím základem daně je roční zúčtování mezd ve výši 2 793 420 Kč v České republice, což po přepočtu je 5 300 506,88 UAH. Český poplatník odečítá od základu daně odvod na životní pojištění v plné výši 30 000 Kč, což nepřevyšuje stanovený limit 48 000 Kč. Stejně jako dar 35 000 Kč, který zůstává pod hranici 30 % základu dane. Celková hodnota odečitatelných položek je 65 000 Kč. Upravený základ daně po zaokrouhlení činí 2 728 400 Kč.

Naproti tomu ukrajinsky poplatník si nemůže odečíst pojistné na životní pojištění v plné výši, protože poplatník za zdaňovací období zaplatil 56 924,92 UAH, neboť zákonem stanovený limit je 50 880 UAH, lze odečíst pouze tuto maximální částku. Na Ukrajině se výše daru nemůže přesahovat 4 % ze základu daně, což je v tomto příkladu dodrženo, takže

dar je uznatelný v plné výši 66 412,40 UAH. Navíc podle ukrajinské legislativy lze odečíst školné za vzdělávání dítěte ve výši 56 924,92 UAH, což umožňuje celkem snížit základ daně na 174 217,32 UAH ($50\,880 + 66\,412,40 + 56\,924,92$).

Výpočet daně u českého poplatníka je v tomto příkladu složitější. Základní sazba 15 % se vztahuje na část základu daně do limitu 1 676 052 Kč, což odpovídá dani ve výši 251 407,80 Kč. Na druhou část příjmu, převyšující 36násobek průměrné mzdy, resp. 1 117 368 Kč je použita zvýšená sazba 23 %. Celková daň je zjištěna prostřednictvím součtu těchto dvou částek daně a zaokrouhlením na celé koruny nahoru. Dále na tuto částku je uplatněná základní sleva na poplatníka, a daň po slevách vychází 462 608 Kč. Poplatník ještě využívá daňové zvýhodnění na dítě, a výsledná daňová povinnost vychází 447 404 Kč. Výše odvodu na sociální pojištění v České republice je omezena maximálním vyměřovacím základem, resp. 2 234 736 Kč, což je vyšší, než základ daně v tomto příkladu. Z tohoto důvodu výše sociálního pojištění rovná se 158 667 Kč. Odvod na zdravotní pojištění nemá stanoveného limitu a je spočítán klasický. V důsledku čistý roční příjem činí 2 061 637 Kč, a celkové daňové zatížení je 26,20 %.

Na Ukrajině daňová sazba je lineární, proto na celý upravený základ daně se uplatňuje sazba 18 % a daň se nezaokrouhluje. Výsledná daňová povinnost ukrajinského poplatníka je 922 732,09 UAH. Vojenský příspěvek nemá maximálního vyměřovacího základu, a jeho výše činí 265 025,33 UAH. Čistý roční příjem vychází 4 112 749,27 UAH a celkové daňové zatížení je ve výši 22,41 %.

8.3.2 Komparace podle 5násobku ukrajinské průměrné mzdy

Ve druhé části tabulky za měsíční příjem je uvažován 5násobek průměrné ukrajinské mzdy, základ daně při ročním zúčtování mezd činí 1 494 000 UAH ($124\,500 \cdot 12$) na Ukrajině a 787 380 Kč ($65\,615 \cdot 12$) v ČR.

Ukrajinský poplatník odečítá od základu daně 50 880 UAH, což představuje roční maximální částku příspěvků na pojištění za zdaňovací období, a uplatňuje výše výdajů na základní školu 56 924,92 UAH. S hodnotou daru situace se liší, neboť poplatník za rok daroval 66 412,40 UAH, avšak maximálně může odečíst 4 % od základu daně, což představuje 59 760 UAH ($1\,494\,000 \cdot 0,04$). Celková hodnota odečitatelných položek pro ukrajinského poplatníka činí 167 564,92 UAH ($50\,880 + 56\,924,92 + 59\,760$).

Český poplatník opět snižuje základ daně o hodnotou daru ve výši 35 000 Kč a o pojistné na životní pojištění 30 000 Kč. Upravený základ daně po zaokrouhlení činí 722 300

Kč. Při srovnání daňového zatížení podle 5násobku ukrajinské průměrné mzdy, český poplatník nepřevyšuje hranici pro uplatnění zvýšené sazby, proto celý příjem je zdaněn sazbou 15 %, dále je znovu využity sleva na poplatníka a daňové zvýhodnění na dítě, výsledná daň v ČR činí 62 301 Kč. Poplatník ještě odvádí 55 908 Kč na sociální pojištění a 35 436 Kč na zdravotní pojištění. Čistý roční příjem v Česku tak dosahuje 633 735 Kč, a daňové zatížení je ve výši 19,51 %.

Příjmy ukrajinského poplatníka jsou zdaněné sazbou 18 %, daň nelze snížit žádnými úlevami, a výsledná daň činí 238 758,31 UAH. Na Ukrajině odvádí ještě vojenský příspěvek ve výši 74 700 UAH, čistý roční příjem vychází 1 180 541,69 UAH, a celkové daňové zatížení dosahuje 20,98 %.

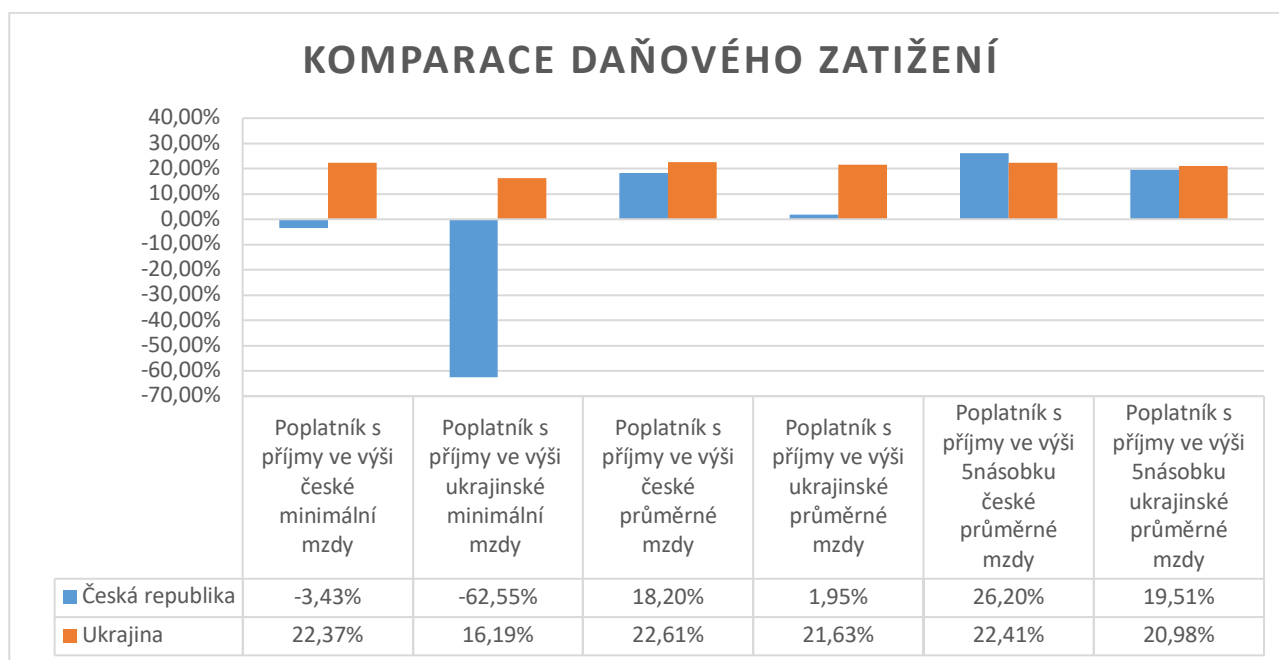
9 ZHODNOCENÍ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ A ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

Poslední kapitola shrnuje rozdíly v daňovém zatížení fyzických osob s příjmy ze závislé činnosti v České republice a na Ukrajině na základě výsledků modelových příkladů. Na základě provedené analýzy jsou formulována doporučení, která vycházejí ze zjištěných rozdílů.

9.1 Zhodnocení dosažených výsledků

Graf č.1 názorně ukazuje daňové zatížení fyzických osob s příjmy ze závislé činnosti v České republice a na Ukrajině na základě modelových příkladů zpracovaných v práci. Z grafu vyplývá, že v pěti z šesti modelových příkladů je daňové zatížení v České republice nižší než na Ukrajině.

Graf 1 Komparace daňového zatížení na základě modelových příkladů

(zdroj: vlastní zpracování)

Daňové zatížení ukrajinského poplatníka pohybuje nad hranici 20 % s výjimkou poplatníka s příjmem na úrovni ukrajinské minimální mzdy, kde celkové daňové zatížení činí 16,19 %, a hlavním důvodem je uplatnění daňového sociálního zvýhodnění na dvě děti. V ostatních příkladech na Ukrajině taková možnost nebyla kvůli překročení limitu příjmů pro uplatnění této úlevy. To ukazuje, že na Ukrajině daňový systém nenabízí dostatečnou flexibilitu pro poplatníky, neboť je docela úzké omezení možnosti slev a zvýhodnění.

Výrazný kontrast lze vidět při srovnání daňového zatížení s příjmem na úrovni minimální mzdy. V České republice je v obou případech daňové zatížení je záporné, díky uplatnění daňového bonusu na děti. Daňové zatížení českého poplatníka při výpočtu na základě ukrajinské minimální mzdy dosahuje extrémní hodnoty - 62,55 %, když na Ukrajině zůstává daňové zatížení relativně vysoké. Tento rozdíl naznačuje, že český daňový systém podporuje nízkopříjmové poplatníky, zejména s dětmi.

Při komparaci na úrovni české průměrné mzdy je rozdíl už menší – daňové zatížení činí v ČR 18,20 %, zatímco na Ukrajině 22,61 %. Naproti tomu při srovnání na úrovni ukrajinské průměrné mzdy je rozdíl mezi státy markantnější, a to kvůli daňovému zvýhodnění na dítě a nižší daňové sazbě v Česku.

Na rozdíl od předchozích modelových příkladů, srovnání poplatníků s příjmy ve výši 5násobku české průměrné mzdy naznačuje, že daňové zatížení v Česku je v tomto případě vyšší – 26,20 %, když na Ukrajině činí 22,41 %. Hlavním důvodem je zavedení progresivní sazby daně v České republice ve výši 23 % na část příjmů přesahující zákonem stanovený limit, zatímco na Ukrajině je uplatňována jednotná sazba 18 %. Tento příklad demonstruje, že český daňový systém je přizpůsoben poplatníkům s vyššími příjmy, když ukrajinský systém zatěžuje poplatníky se středními a vysokými příjmy přibližně ve stejné míře.

9.2 Závěrečná doporučení

Na základě provedené analýzy závěrečná doporučení jsou směřována na Ukrajinu, jelikož český daňový systém se ve srovnání s Ukrajinou je flexibilnější a progresivnější.

Doporučuje se rozšířit možnosti daňových úlev pro ukrajinské poplatníky, zejména zvýšením příjmového limitu pro uplatnění daňového sociálního zvýhodnění na děti a zavedení této úlevy taky na jedné dítě. Český daňový systém nabízí více nástrojů, které mohou výrazně snížit daňové zatížení rodin s dětmi.

Zavedení progresivní daňové sazby by navíc mohlo přispět ke spravedlivějšímu zdanění různých skupin obyvatelstva na Ukrajině. Analýza modelových příkladů ukázala, že v současné době se výsledné daňové zatížení poplatníků s nízkými a vysokými příjmy téměř neliší.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce byla komparace daňového zatížení fyzických osob s příjmy ze závislé činnosti v České republice a na Ukrajině. V teoretické části byla popsána struktura daňových systémů obou zemí a podrobně rozebráno zdanění příjmů fyzických osob. V praktické části byla použita komparativní metoda, která na modelových příkladech zhodnotila rozdíly v daňovém zatížení.

Výsledky ukázaly, že český daňový systém je pružnější a více zohledňuje sociální situaci poplatníků, zejména v případě nízkopříjmových skupin a rodin s dětmi. Naproti tomu ukrajinský systém je méně diferencovaný a jednotná sazba daně v kombinaci s povinným vojenským příspěvkem vede k vyššímu daňovému zatížení.

Na základě získaných poznatků byla formulována doporučení pro ukrajinský daňový systém. Česká republika může sloužit jako inspirace pro budoucí reformy ukrajinského daňového systému, zejména v souvislosti s jejím evropským integračním úsilím.

Práce tak přispívá k lepšímu pochopení rozdílů v daňové politice obou zemí a ukazuje možné směry pro efektivnější a spravedlivější daňový systém na Ukrajině.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

7EMINAR.UA, 2025. *Podatok na dohody fyzických osob u 2025 roci*. Online. 07.04.2025. Dostupné z: <https://7eminar.ua/news/6509-podatok-na-doxodi-fizicnix-osib-pdfo-u-2025-roci>. [cit. 2025-05-10].

7EMINAR.UA, 2025. *Stavky podatku na prybutok 2025*. Online. 07.05.2025. Dostupné z: <https://7eminar.ua/news/4002-stavki-podatku-na-pributok-2025>. [cit. 2025-05-10].

ALVARADO, Mery, 2024. *European tax handbook 2024*. Global tax series. Amsterdam, The Netherlands: IBFD Publications. ISBN 9789087228774.

ANDRUSHCHENKO, Viktor, 2015 *Podatkova systema*. Kyiv: Centr uchbovovii literatury. ISBN 978-617-673-390-4.

BARTŮŠKOVÁ, Zuzana, 2021. *Vedení daňové evidence*. Online. Portal.pohoda. 15.11.2021. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/jak-zacit-podnikat/vedeni-danove-evidence/>. [cit. 2025-03-15].

BONDARENKO, Irina a VASANOVYČ, Daryna, 2024. *Pidvyščennya vijskovoho zboru: meta ta perspektyvy*. Online. Dostupné z: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/70343/1/VORONOVSKI-CHYTANNYA-2024-CHernivtsi-4-5-zhovtnya.pdf#page=24>. [cit. 2025-05-17].

ČEČETOVA, Natalya; KLYMENKO, Oksana a MALA, Svitlana, 2025. *Ekologičnyj podatok: Sučasni realii ta zarubiřnyj dosvid*. Online. Ekonomika ta suspilstvo. 2025-02-20, č. 71. ISSN 2524-0072. Dostupné z: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-18>. [cit. 2025-05-17].

ČERNEHA, Veronika a MOVČAN, Diana, 2022. *Analiz opodatkovannya dochodiv fyzických osob v Ukrajině na sučasnomu etapi*. Online. Dostupné z: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-13\(13\)-243-252](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-13(13)-243-252). [cit. 2025-05-17].

ČESKÁ SPOŘITELNA, 2023. *Jak na odpočet úroků z hypotéky?* Online. Csaz.cz. 21.11.2023 Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/blog/hypoteky/odpocet-uroku-hypoteky>. [cit. 2025-03-24].

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Obecné informace*. Online. Cssz.cz. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/platba-pojistneho-obecne-informace>. [cit. 2025-03-24].

ČESKO, 1992. Zákon ze dne 18. prosince 1992, o daních z příjmů. Online. In: *Sbírka zákon České republiky*. Částka 117/1992. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>. [cit. 2025-03-24].

ČSOB, 2025. 68. díl: *Vše, co potřebujete vědět o daňovém bonusu na dítě v roce 2025*. Online. 27.2.2025. Dostupné z: <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/danovy-bonus-na-dite-2025/>. [cit. 2025-03-16].

DAČKINA, Anastasiya, 2025. *Zarplaty, depozyty, orenda: chto i z jakykh dochodiv maje splachuvaty viyskoviy zbir*. Online. 27.01.2025. Dostupné z: <https://epravda.com.ua/finances/viyskoviy-zbir-2025-hto-i-z-yakih-dohodiv-maye-platiti-802447/#:~:text=Військовий%2520збір%2520стягується%2520з%2520доходів,%2525%2520збору%2520платитимуть%2520резиденти%2520%2522Дії>. [cit. 2025-03-16].

DEBET-KREDYT, 2024. *Podatkova socialna pil'ha z PDFO*. Online. 22.12.2024. Dostupné z: <https://services.dtkr.ua/catalogues/indexes/9-podatkova-socialna-pilga-z-pdf>. [cit. 2025-03-10].

EUROFISCALIS, 2024. *Co znamená daňové období?* Online. Dostupné z: <https://www.eurofiscalis.com/cs/slovník-pojmu/danove-obdobi/>. [cit. 2025-02-19].

FABIANOVÁ, Hana, 2025. *Co je sleva na dani na poplatníka? Kolik ušetříte a jak?* Online. 14.05.2025. Dostupné z: <https://www.klik.cz/blog/co-je-sleva-na-dani-na-poplatnika/>. [cit. 2025-05-14].

FAKTURAONLINE, 2024. *Daň z hazardních her*. Online. 08.04.2024. Dostupné z: <https://www.fakturaonline.cz/podnikatelsky-zpravodaj/dane/dan-z-hazardnich-her>. [cit. 2025-05-16].

FAKTURAONLINE, 2024. *Výše příjmu, od které se v roce 2025 bude uplatňovat 23% sazba daně z příjmů*. Online. 20.10.2024. Dostupné z: <https://www.fakturaonline.cz/podnikatelsky-zpravodaj/dane/vyse-prijmu-od-ktere-se-v-roce-2025-bude-uplatnovat-23-sazba-dane-z-prijmu>. [cit. 2025-02-19].

FINANČNÍ SPRÁVA, 2025. *Údaje z výběru daní*. Online. 05.03.2025. Dostupné z: <https://financnisprava.gov.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>. [cit. 2025-05-11].

FINFO VE ŠKOLE, 2025. *Daňová soustava ČR*. Online. 01.01.2025. Dostupné z: <https://finfoveskole.gov.cz/cs/struktura-danove-soustavy-CR>. [cit. 2025-05-18].

GUMENNA-DERII, Mariia; SHARA, Yevheniia a SLIESAR, Tetiana, 2023. *Theoretical principles of the uniform social contribution and its display in the system of accounting and control of calculations and financial resources of the enterprise*. Online. Dostupné z: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-01-40-51>. [cit. 2025-05-16].

HALOUSKOVÁ, Barbora, 2022. *Zdanění v oblasti ostatních příjmů*. Online. Crowe.com. 22.11.2022. Dostupné z: <https://www.crowe.com/cz/cs-cz/news/zdaneni-v-oblasti-ostatnich-prijmu>. [cit. 2025-03-24].

HNÁTEK, Miloslav, 2025. *Zcela legální daňové triky 2025: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory*. 9. vydání. Praha: ESAP. ISBN 978-80-908801-5-3.

JANKIV, Bohdan, 2025. *Jaku systemu opodatukuvannya obraty dlya FOP u 2025 roci*. Online. 07.04.2025. Dostupné z: <https://vchasno.ua/yaku-systemu-opodatkuvannia-vybraty-dlia-fop/>. [cit. 2025-05-10].

KARTUSOVÁ, Alžbeta, 2019. *Ekologická daň*. Online. Mylaw.cz. 25.02.2019. Dostupné z: <https://mylaw.cz/clanek/ekologicka-dan-615>. [cit. 2025-05-17].

KONEČNÁ, Jana, 2018. *Příjmy ze samostatné činnosti - §7*. Online. Jakpodnikat.cz. 04.02.2018. Dostupné z: <https://www.jakpodnikat.cz/prijmy-z-podnikani.php>. [cit. 2025-05-10].

KRAJŇÁK, Michal, 2024. *Daň z nemovitých věcí v České republice*. Brno: CERM. ISBN 978-80-7623-121-4.

KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-165-3.

KURZY.CZ, 2025. *Spotřební daň 2025 - Spotřební daně na tabákové výrobky, líh, PHM – kalkulačka*. Online. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/danove-priznani/spotrebni-dan.htm>. [cit. 2025-05-16]. https://europa.eu/youreurope/business/taxation/excise-duties-eu/paying-excise-duties/index_cs.htm

MADLE, Patrik, 2024. *Paušální daň 2025: Důležité změny a klíčové termíny pro OSVČ*. Online. Finanční správa. 20.12.2024. Dostupné z: <https://financnisprava.gov.cz/cs/financi->

[sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy-gfr/tiskove-zpravy-2024/pausalni-dan-2025-dulezite-zmeny](#). [cit. 2025-03-15].

MACHÁČEK, Ivan, 2021. *Fyzické osoby a daň z příjmů, 4. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-075-2.

MĚŠEC.CZ, 2025. *Příjmy z kapitálového majetku*. Online. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/prijmy-z-kapitaloveho-majetku/>. [cit. 2025-05-10].

MĚŠEC.CZ, 2025. *Prohlášení poplatníka*. Online. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/prohlaseni-poplatnika/>. [cit. 2025-03-16].

MINFIN, 2025. *Dochody deržbudžetu Ukrajiny*. Online. 30.04.2025. Dostupné z: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2024/>. [cit. 2025-05-23].

MINISTERSTVO FINANČÍ UKRAJINY, 2024. *FOPy ta fyzichni osoby ne splachuvatymut' vijskovyj zbir "zadnim čyslom"*. Online. 25.12.2024. Dostupné z: https://www.mof.gov.ua/uk/news/fopi_ta_fizichni_osobi_ne_splachuvatimut_vijskovii_zbir_zadnim_chislom-4962. [cit. 2025-05-17].

MINISTERSTVO FINANČÍ, 2024. *Daň z přidané hodnoty*. Online. 2024-05-27. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/rozcestniky/dan-z-pridane-hodnoty-RZC-57>. [cit. 2025-04-11].

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 2018. *Veřejné zdravotní pojištění*. Online. 29.1. 2018, 5. 8. 2020. Dostupné z: <https://mzd.gov.cz/verejne-zdravotni-pojisteni-2/>. [cit. 2025-05-10].

MOLČANOVA, T.V., 2014. *Podatkova systema Ukrajiny*. Online. Dostupné z: http://cpto.dp.ua/public_html/posibnyky/posibnyk/page16.html. [cit. 2025-04-17].

NĚMCOVÁ, Veronika, 2022. *Paušální výdaje vs. skutečné výdaje: Jaká metoda se vám více vyplatí?* Online. Finance.cz. 08.07.2022. Dostupné z: <https://www.finance.cz/542774-skutecne-vydaje-nebo-pausalni-vydaje/>. [cit. 2025-03-16].

NOVÁKOVÁ, Lenka a KRÁLOVÁ, Daniela, 2024. *Daň z příjmů fyzických osob v mezinárodním kontextu*. 2. vydání. Daně. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-809-3.

OMELNYCKA, Zinajida, 2025. *Stavky PDV u 2025 roci*. Online. 09.01.2025. Dostupné z: <https://services.uteka.ua/ua/publication/data-16-pdv-dani-102-stavki-nds-v-2025-godu>. [cit. 2025-05-16].

ONYŠČENKO, Viktor, 2024. *Podatkova znyžka: jak otrymaty ta zvituvaty*. Online. 01.05.2024, 01.05.2024. Dostupné z: <https://buhplatforma.com.ua/article/7391-podatkova-znijka-2019>. [cit. 2025-05-17].

OSADČUK, S.V. a BRUHOVECKA, A.O, 2024. *Roľ vijskovoho zboru u financovij systemi Ukrajiny v umovach vijskovoho stanu*. Online. Dostupné z: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/epf/oblik/naukova_diyalnist/el_zbirka_2024.pdf#page=37. [cit. 2025-05-17].

OŠURKOV, S., 2025. *Podatok na spadščynu*. Online. Dostupné z: <https://www.buhoblik.org.ua/nalogi/nalog-na-doxody-fizicheskix-licz/1935-podatok-na-spadshchinu.html>. [cit. 2025-05-17].

PFEILEROVÁ, Jaroslava a SRNĚNSKÁ, Marcela, 2024. *Druhy příjmů ze závislé činnosti*. Online. 25.1.2024. Dostupné z: https://www.du.cz/33/druhy-prijmu-ze-zavisle-cinnosti-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EmqJBqbUL2qdIpC3kvue8_aw9PBWuC7BmQ/?uri_view_type=44&uid=17bm5flJCFQcyEK_c1kIQ-w&e=1j-v0-1Bqk6cYmlCZ-AOWYEEBaT_xXUKqSsUOww1lHoo. [cit. 2025-05-16].

POHŮDKA, Petr, 2024. *Sleva na poplatníka 2025 za rok 2024: Jak ji uplatnit?* Online. 31.12.2024. Dostupné z: <https://www.e15.cz/sleva-na-poplatnika>. [cit. 2025-03-16].

PON.ORG.UA, 2025. *Pravo na podatkovu pil'hu v 2025 roci*. Online. Dostupné z: <https://pon.org.ua/socialny-zahyst/garantii-ta-pilgy/11734-pravo-na-podatkovu-pilgu-u-2025-roci.html#:~:text=Y%202025%20році%20така%20пільга,відповідно%20до%20абзацу%20першого%20пп>. [cit. 2025-05-16].

SALACKY, Oleksandr, 2024. *PDV v Ukraini: vse, ščo potribno znaty*. Online. 10.10.2024. Dostupné z: <https://sys2biz.com.ua/news/pdv-v-ukrayini-vse-shho-potribno-znaty/>. [cit. 2025-03-25].

SEYFOR, A. S., 2025. *Odpočitatelné položky: co mezi ně patří a co si můžete odečíst od základu daně*. Online. 05.02.2025. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a->

tipy/dane/odpocitatelne-polozky-co-mezi-ne-patri-a-co-si-muzete-odecist-od-zakladu-dane/. [cit. 2025-05-16].

SEYFOR, A. S., 2025. *Paušální, nebo skutečné výdaje. Co se vám vyplatí?* Online. 12.02.2025. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/pausal-skutecne-vydaje-se-vam-vyplati/>. [cit. 2025-03-15].

SEYFOR, A. S., 2025. *Plátce DPH OSVČ a jeho povinnosti: kdy se jím stanete?* Online. 13.01.2025. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/od-jakeho-obratu-se-stavate-platcem-dph-registraci/>. [cit. 2025-03-16].

SEYFOR, A. S., 2025. *Vše, co potřebujete vědět o dani z příjmu právnických osob.* Online. 12.02.2025. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/pruvodce-vse-co-potrebuje-vedet-o-dani-z-prijmu-pravnickych-osob/>. [cit. 2025-05-17].

ŠKOLA BYZNESU, 2024. *Podatok na zemelný paj.* Online. 01.02.2024. Dostupné z: <https://online.novaposhta.education/blog/podatok-na-zemelnij-paj-osnovni-polozhennya-pilgi-stroki-ta-obsyagi-splati>. [cit. 2025-05-17].

UKRAJINA, 2010. Podatkový kodeks Ukrajiny, zakon Ukrajiny č. 2755-VI vid 2 hrudnia 2010 r. u redakcii stanov na 1 kvitnya 2025 r. Online. Dostupné z: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n3823>

VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana, 2024. *Daňový systém ČR 2024*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-992-2.

VANČUROVÁ, Alena, 2021. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-236-7.

WORK.UA, 2025. *Serednya zarplata v Ukrajinі.* Online. Dostupné z: <https://www.work.ua/salary-all/#>. [cit. 2025-05-16].

YOUR EUROPE, 2025. *Úhrada spotřební daně.* Online. Europa.eu. 10.04.2025. Dostupné z: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/excise-duties-eu/paying-excise-duties/index_cs.htm. [cit. 2025-05-10].

ŽYLENKO, Kateryna, 2018. *Rіchnyj pererachunok PDFO-2018: krok za krokom.* Online. Dostupné z: <https://i.factor.ua/ukr/journals/bb/2018/december/issue-46/article-41228.html>. [cit. 2025-03-16].

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Komparace daňového zatížení na základě modelových příkladů.....	62
--	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Sazby povinného pojistného	22
Tabulka 2 Výpočet daně z příjmů FO v České republice	29
Tabulka 3 Výše daňových slev v České republice pro rok 2025	31
Tabulka 4 Výpočet daně z příjmů FO na Ukrajině	40
Tabulka 5 Komparace výpočtu dani z příjmů ze závislé činnosti v České republice a na Ukrajině.....	50
Tabulka 6 Komparace daňového zatížení poplatníků s příjmy ze závislé činnosti ve výši minimální mzdy	53
Tabulka 7 Komparace daňového zatížení poplatníků s příjmy ze závislé činnosti ve výši průměrné mzdy	56
Tabulka 8 Komparace daňového zatížení poplatníků s příjmy ze závislé činnosti ve výši 5násobku průměrné mzdy	58

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
Kč	Koruny české
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
SP	Sociální pojištění
UAH	Ukrajinská hřivna
UZD	Upravený základ daně
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o daní z příjmu
ZP	Zdravotní pojištění
ZTP/P	Zvlášť těžké postižení s průvodcem